

క్రిష్క సారథి

సంచిక 31జూలై - 2025

క్రిష్క భారతి కో-ఆపరేటివ్ లిమిటెడ్ (క్రిభ్కో)
యొక్క మాస పత్రిక

మన గొంతును వినిపిస్తూ, మన విషయాలను లోతుగా అధ్యయనం చేస్తూ - కొత్త 24 పేజీల పత్రిక

స్వావలంబన సహకార సంఘాల దార్శనికత: గుజరాత్‌లో 4 సంవత్సరాల సహకార మంత్రిత్వశాఖ వేడుకలు

డైరెక్టర్ (మార్కెటింగ్) నుండి సందేశం

ప్రియమైన సహకారులారా,

క్రిషక్ సారథి యొక్క 31వ ఎడిషన్ కు స్వాగతం ఇప్పుడు 24 పేజీలకు విస్తరించబడింది మరియు రైతుల విస్తృత ప్రయోజనాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని తెలుగు, గుజరాతీ మరియు కన్నడ భాషలలో అందుబాటులో ఉంది.

ఈ సంచికలో సహకార, ఎరువులు మరియు వ్యవసాయ రంగాలలో కీలక పరిణామాలను ప్రాధాన్యత చేస్తుంది. ప్రధానంగా కేంద్ర హోం మంత్రి మరియు సహకారశాఖ మంత్రి శ్రీ అమిత్ షాగారు అహ్మదాబాద్ లో నిర్వహించిన 'సహకార సంవాద్' కార్యక్రమం ఒక ప్రధాన ఆకర్షణగా నిలిచింది. ఈ కార్యక్రమంలో మహిళా సహకారుల పాత్ర, సహజ వ్యవసాయం మరియు గ్రామీణ ఆవిష్కరణల పాత్రపై దృష్టి సారించింది.

ఎరువుల రంగంలో 20 సంవత్సరాల ఇండో-ఓమన్ సహకారాన్ని గుర్తుచేస్తూ, క్రిభేకో యం.డి. శ్రీ యం.ఆర్. శర్మ, OMIFCO చైర్మన్ గా నియమితులయ్యారని మేము గర్వంగా చెప్పుకుంటాం.

వి.ఎస్.ఆర్. ప్రసాద్
డైరెక్టర్ (మార్కెటింగ్), క్రిభేకో

ఎడిటర్ సందేశం

సహకార మరియు వ్యవసాయ రంగాల నుండి కీలక సవీకరణలను సంగ్రహించే క్రిషక్ సారథి యొక్క 31వ ఎడిషన్ కు స్వాగతం.

ఈ సంచికలో, అంతర్జాతీయ యోగా దినోత్సవ వేడుకలు మరియు సహకార చిత్రనిర్మాణంపై జాతీయ వర్క్ షాప్ లో క్రిభేకో పాల్గొనడం పొందుపరచబడ్డాయి. IMS ఘజియాబాద్ తో కలిసి నిర్వహించిన జాతీయ డిక్షమేషన్ పోటీ ప్రధాన ఆకర్షణగా నిలిచింది. ఇందులో యువత సహకార సంఘాషణలో పాల్గొన్న తీరు ప్రత్యేకంగా నిలిచింది.

ఈ కార్యక్రమాలు గ్రామీణాభివృద్ధి మరియు సహకార నైపుణ్యానికి క్రిభేకో యొక్క నిరంతర నిబద్ధతను ప్రతిబింబిస్తాయి.

డాక్టర్ వినోద్ కుమార్ తివారీ
Jt. GM (మార్కెటింగ్ & PR), క్రిభేకో

సీనియర్ ఎస్.ఎం.ఎం. (తెలంగాణ) సందేశం

క్రిషక్ సారథి 31వ సంచిక తెలుగులో ప్రచురించడం సందర్భంగా శుభాకాంక్షలు:

ఈ సంచిక ద్వారా రైతులకు వ్యవసాయంలో మెలుకువలు మరియు మరింత సమాచారం అందుతుందని భావిస్తున్నాము. భాషా ప్రజ్ఞతో పాటు ప్రాంతీయ అవసరాలను ప్రతిబింబించే ఈ ప్రయోగం వ్యవసాయ రంగంలో అవగాహన పెంపొందించే దిశగా ఒక చిన్న ప్రయత్నం.

పి. రామ క్రిష్ణయ్య
రాష్ట్ర సీనియర్ మార్కెటింగ్ మేనేజర్
తెలంగాణ

ఎస్.ఎం.ఎం. (ఆంధ్రప్రదేశ్) సందేశం

క్రిషక్ సారథి 31వ సంచికకు స్వాగతం

ఈ మాస సంచికను తెలుగులో అందించడం ద్వారా రాష్ట్ర రైతులకు మరియు సహకార సంస్థలకు మరింత చేరువవుతున్నందుకు గర్విస్తున్నాము. స్థానిక భాషలో సమాచారాన్ని పంచుకోవడం ద్వారా నూతన అవగాహన ఏర్పరచడమే ఈ సంచిక యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశ్యం.

కె. వెంకటేశ్వర రావు
రాష్ట్ర మార్కెటింగ్ మేనేజర్
ఆంధ్రప్రదేశ్

సంపాదకీయ బోర్డు

శ్రీ వి.ఎస్.ఆర్. ప్రసాద్, డైరెక్టర్ (మార్కెటింగ్)
చైర్మన్

డా. వి.కె.తివారీ, జెంటి. జి.ఎం (మార్కెటింగ్ & పిఆర్)
చీఫ్ ఎడిటర్

డాక్టర్ రాకేష్ కుమార్, డి.జి.ఎం (ఎంకేటీజీ)
సభ్యుడు (ఎఫ్ఎఎస్)

శ్రీ. దేవిష్ట అగర్వాల్, డి.ఎం (ఎంఎస్)
సభ్యుడు ఐటి మరియు టెక్నికల్

శ్రీ. గురుప్రసాద్ హిరేమత్, డి.ఎం (మార్కెటింగ్)
ఎడిటింగ్, డిజైన్ మరియు సర్క్యులేషన్

శ్రీ. మోహిత, డి.ఎం (మార్కెటింగ్)
సభ్యుడు-పరిశ్రమ సవీకరణలు

శ్రీ. మనోజ్ రెడ్డి, ఎ.ఎమ్ (మార్కెటింగ్)
సభ్యుడు-సహకార

సహకార మంత్రిత్వ శాఖ వార్తలు

సహకార సంవాదంలో సహకార వృద్ధికి శ్రీ అమిత్ షా మార్గదర్శి

అంతర్జాతీయ సహకార సంవత్సరము 2025లో భాగంగా, గౌరవనీయులైన కేంద్ర హోం మరియు సహకారశాఖ మంత్రి శ్రీ అమిత్ షా అహ్మదాబాద్లో 'సహకార సంవాద'ను నిర్వహించారు. ఈ కార్యక్రమంలో గుజరాత్, మధ్యప్రదేశ్ మరియు రాజస్థాన్ రాష్ట్రాల సహకార రంగాలకు చెందిన మహిళలతో మాట్లాడారు.

భారతదేశ సహకార ఉద్యమానికి మార్గదర్శకుడైన శ్రీ త్రిభువన్ దాస్ పటేల్ కు శ్రీ అమిత్ షా నివాళులర్పించారు. భవిష్యత్లో సహకార నిపుణులకు శిక్షణ ఇవ్వడానికి ఆయన పేరు మీద "త్రిభువన్ సహకారి విశ్వవిద్యాలయం" స్థాపనను ప్రకటించారు. పటేల్ దార్శనికతకు అమూల్ గొప్ప ఫలితం అని ఆయన దాని ప్రత్యేకత గురించి తెలియజేశారు, ఇది ఇప్పుడు రూ.80,000 కోట్ల డైరీ టర్నోవర్ తో 36 లక్షలకు పైగా మహిళలకు సాధికారత కల్పిస్తుంది. పేద నిర్వహణ, సేంద్రియ ఎరువు, జంతు ఆరోగ్యం మరియు ఆదాయ మార్గాలను పెంచడం ద్వారా సహకార డెయిరీల ఆధునికీకరణను గురించి మంత్రి ప్రత్యేకంగా చెప్పారు. త్వరలో పాల ఉత్పత్తి చేసే కుటుంబాలలో ఎక్కువ భాగం నిర్మాణాత్మక ప్రణాళికల కింద సహకార సంఘాలతో అనుసంధానించబడుతుందని ఆయన చెప్పారు.

సేవా బట్యావ్ మరియు ఆదాయ ఉత్పత్తి రెండింటినీ అనుమతించే CSC (Comman Service Center)లు, మైక్రో ATMలు, జన ఔషధ కేంద్రాలు, ఇతర సేవలలోకి PACS విస్తరించాలని ఆయన కోరారు. మొక్కజొన్న, పప్పుధాన్యాలను పండించే రైతులకు MSP ప్రయోజనాలు, మెరుగైన మార్కెట్ అవకాశాల కోసం NCCFయాప్ ను ఉపయోగించుటకు ప్రోత్సహిస్తామన్నారు.

శ్రీ షా సహజ వ్యవసాయం గురించి ప్రస్తావిస్తూ ఇది ఆరోగ్యకరమైనది, తక్కువ ఖర్చుతో కూడుకున్నది మరియు పర్యావరణవరంగా సుస్థిరమైనది అని పేర్కొన్నారు. అలాగే రాజస్థాన్ గుజరాత్ లో ఒంటి పెంపకందారుల ఆదాయాన్ని పెంచడం కొరకు ఒంటి పాలలోని ఔషధ లక్షణాల ఆధారంగా ప్రోత్సహించడానికి ప్రభుత్వం ప్రణాళికలను సిద్ధం చేస్తుందని చెప్పారు.

సహకార మంత్రిత్వ శాఖను గ్రామీణ పరివర్తనకు, పునర్నిర్మాణానికి మరియు భవిష్యత్ విధానాల కోసం అట్టడుగు వర్గాల అభిప్రాయాలను సేకరించడానికి మరియు సహకార చాపాల్ లను శ్రీ షా ప్రకటించారు.

సహకారం నుండి శ్రేయస్సు వరకు: మోడీ ప్రభుత్వం యొక్క 60 చారిత్రాత్మక కార్యక్రమాలు

సహకార మంత్రిత్వ శాఖ నాలుగు సంవత్సరాలు పూర్తి చేసుకున్న సందర్భంగా గుజరాత్ లోని ఆనంద్ లో ఏర్పాటు చేసిన కార్యక్రమంలో, గౌరవనీయ కేంద్ర హోం మరియు సహకారశాఖ మంత్రి శ్రీ అమిత్ షా దేశ సహకార ఉద్యమానికి కొత్త దిశానిర్దేశం చేసిన పసుల గురించి చర్చించారు. గౌరవనీయులైన ప్రధానమంత్రి శ్రీ నరేంద్ర మోడీ నాయకత్వంలో, సహకార సంస్థలను వేద ఆచారాలతో అనుసంధానించడం ద్వారా వాటికి శాసన రూపం ఇచ్చామని ఆయన అన్నారు.

గత నాలుగు సంవత్సరాలలో, సహకార మంత్రిత్వ శాఖ '5P మోడల్'

People, PACS, Platform, Policy, Peosperity ఆధారంగా 60 కి పైగా చారిత్రాత్మక కార్యక్రమాలను చేపట్టింది. వీటిలో ముఖ్యమైనవి 2 లక్షల కొత్త PACS, త్రిభువన్ సహకారి విశ్వవిద్యాలయం, జాతీయ సహకార డేటాబేస్ మరియు జాతీయ ధాన్యం, పాడి పరిశ్రమ సహకార సంస్థలు.

పాలు, బ్యాంకింగ్, చెక్కెర విల్లులు, మార్కెటింగ్, నగదు క్రెడిట్ మరియు డిజిటల్ చెల్లింపులు వంటి రంగాలలో సహకార సంస్థలు నేడు దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థలో బలమైన పాత్ర పోషిస్తున్నాయిని శ్రీ షా అన్నారు. జిల్లా సాల్ట్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీ మరియు సర్దార్ పటేల్ కోఆపరేటివ్ డైరీ ఫెడరేషన్ వంటి కొత్త నమూనాల ఆవిష్కరణను కార్మికులు, రైతులకు మార్పు కలిగించే కార్యక్రమాలగా ఆయన అభివర్ణించారు.

ఈ సందర్భంగా, ₹365 కోట్ల వ్యయంతో అమూల్ చాక్లెట్ మరియు చీజ్ ప్లాంట్ విస్తరణ, ₹45 కోట్ల వ్యయంతో NDDDB యొక్క రెడీ-టు-యాజ్ కల్చర్ ప్లాంట్ మరియు NCDFI యొక్క ప్రధానశాఖ ప్రారంభోత్సవం కూడా జరిగింది.

ఈ విలువలు సహకార సంస్థలను చాలా కాలం పాటు విజయవంతం చేస్తాయి కాబట్టి, క్షేత్రస్థాయిలో పారదర్శకత, సాంకేతికతను అంగీకరించడం, సభ్య-కేంద్రీకృత విధానాన్ని అమలు చేయాలని శ్రీ షా, సహకార నాయకులకు పిలుపునిచ్చారు.

ఆనంద్ లో భారతదేశంలోని మొట్టమొదటి జాతీయ సహకార విశ్వవిద్యాలయానికి శ్రీ అమిత్ షా పునాది వేశారు

సహకార మంత్రిత్వ శాఖ స్థాపన దినోత్సవాన్ని పురస్కరించుకుని, గౌరవనీయులైన కేంద్ర హోం మరియు సహకారశాఖ మంత్రి శ్రీ అమిత్ షా గుజరాత్ లోని ఆనంద్ లో త్రిభువన్ సహకారి విశ్వవిద్యాలయానికి (TSU) శంకుస్థాపన చేశారు. ఇది భారతదేశంలో సహకార రంగానికి అంకితమైన మొట్టమొదటి జాతీయ స్థాయి విశ్వవిద్యాలయం. గౌరవనీయులైన ప్రధానమంత్రి శ్రీ నరేంద్ర మోడీ దార్శనికత, శ్రీ అమిత్ షా నాయకత్వంలో స్థాపించబడిన ఈ విశ్వవిద్యాలయం, నిర్వహణ, ఆర్థికం, చట్టం మరియు గ్రామీణాభివృద్ధి వంటి రంగాలలో విద్య, శిక్షణ మరియు పరిశోధన ద్వారా సహకార రంగంలో సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.

అలాగే ఈ కార్యక్రమంలో, శ్రీ షా :

- పాఠశాల విద్యార్థుల కోసం సహకారంపై NCERT విద్యా మాడ్యూల్ ను ఆవిష్కరించారు
- “ఏక్ పెద్ మా కే నామ్” ప్లాంటేషన్ డ్రైవ్ లో పాల్గొన్నారు

TSU సౌకర్యవంతమైన విద్యా కార్యక్రమాలను అందిస్తుంది, ఐదు సంవత్సరాలలో 20 లక్షల సహకార సిబ్బందికి శిక్షణ ఇస్తుంది మరియు దేశవ్యాప్తంగా 200+ సంస్థలతో అనుసంధానిస్తుంది. సహకార అభివృద్ధిలో ఇది ఆవిష్కరణలు మరియు ప్రపంచ ఉత్తమ పద్ధతులను ప్రోత్సహించడానికి ఒక ప్రత్యేక R&D మండలిని కూడా ఏర్పాటు చేస్తుంది.

ఈ చొరవ “సహకార సే సమృద్ధి” లక్ష్యాన్ని సాధించే దిశగా ఒక కీలకమైన అడుగు.

న్యూఢిల్లీలో ప్రారంభమైన భారత్ ఆర్గానిక్స్ మేళా 2025

కేంద్ర సహకారశాఖ సహాయ మంత్రి శ్రీ క్రిష్ణ పాల్ గుర్జార్ న్యూఢిల్లీలోని వరల్డ్ ట్రేడ్ సెంటర్ లో భారత్ ఆర్గానిక్స్ మేళా 2025ను ప్రారంభించారు. సహకార మంత్రిత్వ శాఖ మరియు వ్యవసాయ మరియు రైతు సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ ఆధ్వర్యంలోని నేషనల్ కోఆపరేటివ్ ఆర్గానిక్స్ లిమిటెడ్ (NCOL) ఈ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించింది.

ప్రారంభోత్సవంలో శ్రీ గుర్జార్ మాట్లాడుతూ, చిన్న రైతులను శక్తివంతం చేయడంలో భారతీయ గృహాల్లో సేంద్రీయ ఆహారాన్ని ప్రోత్సహించడంలో సహకార నమూనా యొక్క శక్తిని నొక్కి చెప్పారు. ప్రధానమంత్రి శ్రీ నరేంద్ర మోడీ మరియు కేంద్ర హోం మరియు సహకారశాఖ మంత్రి శ్రీ అమిత్ షా మార్గదర్శకత్వంలో NCOL, “సహకార సే సమృద్ధి” అనే దార్శనికతను పూర్తి ప్రభుత్వ విధానం ద్వారా నిజం చేస్తోందని ఆయన అన్నారు.

సహకార మంత్రిత్వ శాఖ కార్యదర్శి డాక్టర్ ఆశిష్ కుమార్ భూటాని మాట్లాడుతూ NCOL ప్రీమియం ధరలను అందించడానికి మరియు రైతు సహకార సంఘాలతో లాభాలను పంచుకోవడానికి కట్టుబడి ఉందని, సేంద్రీయ వ్యవసాయాన్ని ఆచరణీయమైన మరియు ప్రతిఫలదాయకమైన వెంచర్ గా మారుస్తుందని హైలైట్ చేశారు.

19 రాష్ట్రాల నుండి 7,000 కి పైగా సహకార సంఘాలతో, NCOL బలమైన మరియు సమగ్రమైన సేంద్రీయ సరఫరా గొలుసును నిర్మిస్తుంది. దాని బ్రాండ్ ‘భారత్ ఆర్గానిక్స్’ ఇప్పుడు బిగ్ బాస్కెట్, బ్లింకోట్, అమెజాన్, స్విగ్గీ వంటి ప్లాట్ ఫామ్ లో మరియు సఫాల్ అవుట్ లెట్ లో అందుబాటులో ఉంది.

ఈ మేళలో భారతదేశంలోని అతిపెద్ద వెనిగర్ ఉత్పత్తిదారు అయిన ఉనాటి కోఆపరేటివ్ తో కలిసి అభివృద్ధి చేయబడిన భారత్ ఆర్గానిక్స్ యొక్క ఆపిల్ సైడర్ వెనిగర్ ప్రారంభించడం జరిగింది. ఇది FSSAI, USDA, ఆర్గానిక్ మరియు ఇతరులచే ధృవీకరించబడినది. ఇప్పుడు వివిధ రిటైల్ ప్లాట్ ఫామ్ ల ద్వారా భారతీయ గృహాలకు అందుబాటులో ఉంటుంది.

రోజంతా జరిగిన ఈ కార్యక్రమంలో “ఏక్ పెద్ మా కే నామ్” అనే చెట్ల పెంపకం కార్యక్రమం జరిగింది అలాగే 15 రాష్ట్రాల నుండి 30 FPOలు / FPCలచే 30కి పైగా స్టాల్స్, 60కి పైగా సర్టిఫైడ్ సేంద్రీయ ఉత్పత్తులను ప్రదర్శించబడ్డాయి. అట్టడుగు ఉత్పత్తిదారులను ప్రధాన ప్రవంతి మార్కెట్లకు అనుసంధానించడం మరియు సహకార సంఘాల ద్వారా భారతదేశ సేంద్రీయ ఉద్యమాన్ని బలోపేతం చేయడంలో ఈ మేళా ఒక ముఖ్యమైన అడుగుగా పనిచేసింది.

మంథన్ బైరక్: భారతదేశ సహకార ఉద్యమానికి ఒక నూతన యుగం

2025 అంతర్జాతీయ సహకార సంవత్సరం సందర్భంగా, కేంద్ర హోం మరియు సహకారశాఖ మంత్రి శ్రీ అమిత్ షా న్యూఢిల్లీలో అన్ని రాష్ట్రాలు మరియు కేంద్రపాలిత ప్రాంతాల సహకార మంత్రులతో ఉన్నత స్థాయి మంథన్ బైరక్ కు అధ్యక్షత వహించారు, భారతదేశ సహకార పర్యావరణ వ్యవస్థను పునరుజ్జీవింపజేయడంపై దృష్టి సారించారు.

కొత్త జాతీయ సహకార డేటాబేస్ మద్దతుతో ఐదు సంవత్సరాలలోపు ప్రతి గ్రామంలో సహకార సంస్థను స్థాపించాలనే దార్శనికతను శ్రీ షా వివరించారు. త్రిభువన్ సహకారి విశ్వవిద్యాలయంతో అనుబంధాల ద్వారా ఆధునిక చట్టాలు, విస్తృత కార్యకలాపాలు, పారదర్శక నియామకాలు మరియు సహకార విద్య యొక్క ప్రామాణీకరణ వంటి సంస్కరణలను ఆయన నొక్కి చెప్పారు.

జనవరి 31, 2026 నాటికి రాష్ట్రాలు వ్యక్తిగత విధానాలను రూపొందించాలని భావిస్తున్న జాతీయ సహకార విధానం (2025-2045) ప్రకటించడం ఒక ముఖ్యమైన అంశం. వ్యవసాయ మంత్రిత్వ శాఖల సహకారంతో సహజ వ్యవసాయాన్ని ప్రోత్సహించడం మరియు పట్టణ సహకార బ్యాంకులు మరియు సహజాలలో మెరిట్ ఆధారిత పాలనను కూడా శ్రీ షా కోరారు. గుజరాత్ యొక్క “సహకార సంస్థల మధ్య సహకారం” అనే నమూనాను భారతదేశం అంతటా ప్రతిరూపణకు సిఫార్సు చేయబడింది.

ఈ సమావేశంలో 2 లక్షల PACS ఏర్పాటు, బహుళ-రాష్ట్ర సహకార సంఘాల అభివృద్ధి మరియు PACS కంప్యూటరీకరణ మరియు రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయ సంస్కరణలు వంటి డిజిటలైజేషన్ ప్రక్రియ పురోగతిని సమీక్షించారు.

రాష్ట్రాల చురుకు భాగస్వామ్యంతో బైరక్ ప్రధానమంత్రి సరేంద్ర మోడీ “సహకార సే సమ్మద్ధి” (సహకారం ద్వారా శ్రేయస్సు) దార్శనికతకు భారతదేశం యొక్క నిబద్ధతను పునరుద్ఘాటించింది.

సహకారం ద్వారా గ్రామాలను బలోపేతం చేసే దిశగా అడుగులు:

2025, అంతర్జాతీయ సహకార సంవత్సరం సందర్భంగా, ముంబైలో నిర్వహించిన జాతీయ సెమినార్ లో కేంద్ర హోం మరియు సహకారశాఖ మంత్రి శ్రీ అమిత్ షా ప్రసంగించారు. ప్రపంచంలో సహకార సంస్థలు ఆర్థిక నమూనా అయితే, భారతదేశంలో అవి మన సంప్రదాయం, సమీప్తవాదం మరియు సహకారానికి చిహ్నం అని ఆయన అన్నారు.

భారతదేశ 125 సంవత్సరాల పురాతన సహకార ఉద్యమాన్ని ప్రశంసిస్తూ, 36 లక్షల మంది గ్రామీణ మహిళలను అనుసంధానించడం ద్వారా ₹80,000 కోట్ల వ్యాపారాన్ని నిర్మించిన అమూల్ ను శ్రీ షా ఉదాహరించారు. రైతుల ప్రయోజనాల కోసం పనిచేస్తున్న క్రిభేకో, ఇఫ్ఫో నాఫెడ్ వంటి సంస్థలను కూడా ఆయన ప్రశంసించారు.

ప్రభుత్వం 2 లక్షల ప్రాథమిక వ్యవసాయ సహకార క్రెడిట్ సొసైటీలను (PACS) స్థాపించాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకుందని, వీటిలో 52,000 పైన PACSలను డిజిటలైజే చేశామని ఆయన తెలియజేశారు. ఈ సొసైటీలు ఇప్పుడు కామన్ సర్వీస్ సెంటర్లు (CSC)గా పనిచేస్తున్నాయి గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో రుణాలు, గిడ్డంగులు, పెట్రోల్ పంపులు, టికెట్ బుకింగ్ మరియు జన ఔషధి కేంద్రాలు వంటి సేవలను అందిస్తున్నాయి.

నాఫెడ్ యాప్ ద్వారా కనీస మద్దతు ధర (MSP)కి, పప్పుధాన్యాలు మొక్కజొన్నలను విక్రయించాలని మినిస్టర్ షా రైతులను కోరారు. త్వరలో ప్రత్యక్ష కొనుగోలు వ్యవస్థ ప్రారంభించబడుతుంది. అదనంగా, కొత్త సహకార టాక్సీ సేవ కూడా ప్రారంభించబడుతుంది అని దీనిలో డ్రైవర్లు వారే యజమానులుగా ఉంటారు లాభం నేరుగా వారి ఖాతాకు చేరుతుంది.

NCEL (ఎగుమతి), NCOL (సేంద్రియ ఉత్పత్తులు) మరియు BBSSL (విత్తనాలు) వంటి జాతీయ స్థాయి సహకార సంస్థలు స్థాపించబడ్డాయని తెలియజేశారు, ఇవి రైతులను ప్రపంచ మార్కెట్ కు అనుసంధానించడానికి పనిచేస్తాయని శ్రీ షా తెలియచేశారు. దీనితో పాటు, సహకార సంస్థలపై ఆర్థిక భారాన్ని తగ్గించడానికి సర్ఛార్జ్ తగ్గింపు మరియు చిన్న లావాదేవీలపై జరిమానా నుండి మినహాయింపు వంటి సంస్కరణలు చేయబడ్డాయి.

పాడి పరిశ్రమ, ఇథనాల్ మరియు మత్స్య పరిశ్రమ వంటి రంగాలలో సహకార నమూనాలను ప్రోత్సహించడం ద్వారా రైతుల ఆదాయాన్ని పెంచడానికి మరియు దిగుమతులపై ఆధారపడటాన్ని తగ్గించడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.

ముగింపులో, భారతదేశం యొక్క నిజమైన బలం GDPలో లేదని, గ్రామీణులకు ఉపాధి కల్పించడం ద్వారా వారికి సాధికారత కల్పించడంలో ఉందని మరియు తక్కువ పెట్టుబడితో ఎక్కువ మందిని అనుసంధానించడం ద్వారా మెరుగైన ప్రయోజనాలను ఇవ్వగల ఏకైక మార్గం సహకారం అని ఆయన అన్నారు. 2025 సంవత్సరాన్ని సహకార సంస్థలకు చారిత్రాత్మక సంవత్సరంగా మార్చాలని, ఈ ఉద్యమాన్ని ప్రతి గ్రామానికి, ప్రతి జిల్లాకు, ప్రతి రాష్ట్రానికి తీసుకెళ్లాలని ఆయన అన్ని భాగస్వాములను కోరారు.

సహకార స్ఫూర్తితో యువ భారతాన్ని శక్తివంతం చేయడం

అట్టడుగు స్థాయిలో సహకార ఉద్యమాన్ని బలోపేతం చేయడానికి ఒక మైలురాయి చర్యగా, భారతదేశం అంతటా 6 నుండి 12 తరగతి వరకు విద్యార్థులు ఇప్పుడు వారి పాఠశాల పాఠ్యాంశాల్లో భాగంగా “సహకారం” గురించి నేర్చుకుంటారు. నేషనల్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషనల్ రీసెర్చ్ అండ్ ట్రైనింగ్ (NCERT) 9 నుండి 12 తరగతులకు “భారత్ మే సహకరిత” (భారతదేశంలో సహకారం) అనే ప్రత్యేక సబ్జెక్టు మాడ్యూల్ను అభివృద్ధి చేసింది, అయితే 6వ తరగతి నుండి ప్రాథమిక స్థాయి సహకార భావనలను ప్రవేశపెడతారు.

ఈ కార్యచరణ వృత్తి మరియు విలువ ఆధారిత విద్యను నొక్కి చెప్పే జాతీయ విద్యా విధానం (NEP) 2020తో అనుసంధానించబడింది. 9వ తరగతి నుండి, విద్యార్థులు సహకారాన్ని ఐచ్ఛిక వృత్తిపరమైన అంశంగా ఎంచుకోగలుగుతారు, సహకార సూత్రాల ఆచరణాత్మక అనువర్తనాన్ని అర్థం చేసుకోవడానికి కేన్ స్టడీస్, కార్యకలాపాలు మరియు అనుభవపూర్వకంగా అవగాహన చేసుకోగలరు.

NCUI (నేషనల్ కోఆపరేటివ్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా), IIMలు మరియు ప్రముఖ విద్యా బోర్డుల వంటి సంస్థల సూచనలతో పాఠ్యాంశాలు రూపొందించబడ్డాయి. ఇది CBSE, ICSE, నవోదయ విద్యాలయాలు మరియు కేంద్రీయ విద్యాలయాలలో అమలు చేయబడుతుంది.

కేంద్ర హోం మరియు సహకారశాఖ మంత్రి శ్రీ అమిత్ షా ఈ కార్యక్రమాన్ని స్వాగతించి, సహకార విలువలను ముందుగానే తెలుసుకోవడం ద్వారా భవిష్యత్ సహకార నాయకులను పెంపొందించడానికి మరియు సమాజ-ఆధారిత వృద్ధిని పెంపొందించడానికి సహాయపడుతుందని ఆయన నొక్కి చెప్పారు.

భారతదేశం 2025ని అంతర్జాతీయ సహకార సంవత్సరంగా జరుపుకుంటున్న తరుణంలో ఈ అభివృద్ధి జాతీయ విద్యా వ్యవస్థ సహకారాన్ని పొందుపరచడంలో ఒక పరివర్తనాత్మక మైలురాయిని సూచిస్తుంది.

మీకు తెలుసా?

బయోఫెర్టిలైజర్లు మరియు బయోస్టిమ్ములెంట్లు మధ్య గందరగోళంగా ఉందా?

బయోఫెర్టిలైజర్లు నేలకు ప్రయోజనకరమైన సూక్ష్మజీవులను జోడిస్తాయి, మొక్కలు నత్రజని మరియు భాస్వరం వంటి ముఖ్యమైన పోషకాలను సహజంగా గ్రహించడంలో సహాయపడతాయి.

బయోస్టిమ్ములెంట్లు మొక్కల పెరుగుదల మరియు స్థితిస్థాపకతను పెంచుతాయి, పంటలు కరువు, వేడి లేదా తెగుళ్ల నుండి వచ్చే ఒత్తిడిని బాగా తట్టుకోగలవు.

క్రిబ్కో యొక్క విశ్వసనీయ పరిష్కారాలతో, రైతులు నేల ఆరోగ్యం మరియు పంట ఉత్పాదకత రెండింటినీ పెంచుకోవచ్చు.

ఆరోగ్యకరమైన నేల. బలమైన పంటలు. మెరుగైన హాదిగుబడి.

రసాయనాలు మరియు ఎరువుల మంత్రిత్వ శాఖ వార్తలు

ఎరువుల లభ్యతపై ఉన్నత స్థాయి సమీక్షకు కేంద్ర మంత్రి శ్రీ జగత్ ప్రకాష్ నడ్డా అధ్యక్షత వహించారు

ప్రస్తుత ఖరీఫ్ సీజన్కు ఎరువుల లభ్యత మరియు పంపిణీని సమీక్షించడానికి కేంద్ర రసాయనాలు ఎరువుల శాఖ మంత్రి శ్రీ జగత్ ప్రకాష్ నడ్డా ఉన్నత స్థాయి సమావేశానికి అధ్యక్షత వహించారు. కార్యదర్శి శ్రీ రజత్ కుమార్ మిశ్రాతో సహా ఎరువుల శాఖ సీనియర్ అధికారులు సమీక్షలో పాల్గొన్నారు.

ఈ సందర్భంగా దేశీయ ఎరువుల ఉత్పత్తి స్థిరంగా ఉందని, DAP ఉత్పత్తి ఇటీవలి నెలల్లో అత్యధికంగా 3.84 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులకు చేరుకుందని మంత్రికి సమాచారం అందింది. సరఫరాలో లోటు లేకుండా భారతీయ ఎరువుల కంపెనీలు సౌదీ అరేబియా, మొరాకో మరియు రష్యా నుండి ఎగుమతిదారులతో దీర్ఘకాలిక ఒప్పందాలు కుదుర్చుకున్నాయని వివరించారు.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు, ఎరువుల కంపెనీలు, రైల్వేలు మరియు పోర్ట్ అధికారులతో సమన్వయాన్ని నొక్కి చెబుతూ, అన్ని రాష్ట్రాలలో సకాలంలో లభ్యతను నిర్ధారించాలని శ్రీ నడ్డా అధికారులను ఆదేశించారు. రసాయన ఎరువుల వాడకం, ముఖ్యంగా యూరియా పెరుగుతున్నందుకు కూడా ఆయన ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు మరియు సమతుల్య ఎరువుల వినియోగం మరియు సేంద్రీయ వ్యవసాయాన్ని ప్రోత్సహించే PM-PRANAM పథకం అమలును వేగవంతం చేయాలని అధికారులను కోరారు. రసాయన ఎరువుల వాడకాన్ని తగ్గించే రాష్ట్రాలు ప్రోత్సాహకాలకు అర్హత కలిగి ఉంటాయి.

అలాగే రైతు ప్రయోజనాలను కాపాడటానికి సరఫరా సమగ్రతను కాపాడటానికి ఎరువుల నిల్వలు, బ్లాక్ మార్కెటింగ్ మరియు మల్లీంపుపై కఠిన చర్యలు తీసుకోవాలని ఆయన పిలుపునిచ్చారు.

వ్యవసాయం మరియు రైతు సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ వార్తలు

కేంద్ర వ్యవసాయశాఖ మంత్రి, SKUAST-K స్నాతకోత్సవంలో ప్రసంగించారు, వ్యవసాయ-ఆవిష్కరణ మరియు జీడఖపై అభివృద్ధిపై దృష్టి సారించారు.

కేంద్ర వ్యవసాయ మరియు రైతు సంక్షేమశాఖ మంత్రి శ్రీ శివరాజ్ సింగ్ చౌహాన్ జమ్మూ & కాశ్మీర్ పర్యటన సందర్భంగా శ్రీనగర్లోని షేర్-ఎ-కాశ్మీర్ వ్యవసాయ శాస్త్ర మరియు సాంకేతిక విశ్వవిద్యాలయం యొక్క (SKUAST-K) 6వ స్నాతకోత్సవంలో పాల్గొన్నారు. ఆయన పట్టభద్రులకు డిగ్రీలను ప్రధానం చేశారు మరియు లెఫ్టినెంట్ గవర్నర్ శ్రీ మనోజ్ సిన్హా, ముఖ్యమంత్రి శ్రీ ఒమర్ అబ్దుల్లా మరియు సీనియర్ అధికారులతో కలిసి ప్రసంగించారు.

జమ్మూ & కాశ్మీర్ ను “భారతదేశ మకుటమణి” అని అభివర్ణించిన శ్రీ చౌహాన్, రైతు సాధికారత మరియు స్థిరమైన వ్యవసాయంపై దృష్టి సారించి, ప్రధానమంత్రి శ్రీ నరేంద్ర మోడీ నాయకత్వంలో ఈ ప్రాంత వృద్ధికి కేంద్ర ప్రభుత్వం నిబద్ధతను పునరుద్ఘాటించారు.

విద్యార్థులను ఉద్దేశించి ఆయన మాట్లాడుతూ, “స్నాతకోత్సవం ముగింపు కాదు, జీవితాంతం నేర్చుకునే పయనానికి ప్రారంభం” అని అన్నారు మరియు ఆవిష్కరణ, వ్యవసాయ-స్టార్టప్స్ మరియు సాంకేతికత ద్వారా వారి జ్ఞానాన్ని అన్వయించాలని వారిని కోరారు. భారతదేశం మరియు విదేశాల నుండి వచ్చిన విద్యార్థులతో SKUAST-K దాని జాతీయ మరియు అంతర్జాతీయ ఔచిత్యాన్ని ఆయన ప్రశంసించారు.

భారతదేశం వ్యవసాయ రంగ విజయాలను ప్రముఖంగా చెబుతూ, గత 11 సంవత్సరాలలో ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తిలో 44% పెరుగుదలను ఆయన పేర్కొన్నారు మరియు జమ్మూ కాశ్మీర్ ను ప్రపంచ ఉద్యానవన కేంద్రంగా మార్చాలనే దార్శనికతను పంచుకున్నారు, ఇందులో వ్యాధి రహిత మొక్కల పెంపక సామగ్రిని అందించడానికి 150 కోట్ల క్లీన్ ఫ్లాంట్ సెంటర్లను ఏర్పాటు చేయనున్నారు.

వ్యవసాయం కోసం ప్రధానమంత్రి మోడీ ఆరు అంశాల వ్యూహాన్ని మంత్రి నొక్కిచెప్పారు. ఉత్పత్తిని పెంచడం, ఖర్చులను తగ్గించడం, సరసమైన ధరలను నిర్ధారించడం, నష్టాలకు పరిహారం అందించడం, పంటలను వైవిధ్యపరచడం మరియు సహజ వ్యవసాయాన్ని ప్రోత్సహించడం.

హెక్టారుకు పంట దిగుబడి ఆరు రెట్లు పెరిగిన జమ్మూ కాశ్మీర్లోని ఆపిల్ తోటల విజయాన్ని కూడా ఆయన పంచుకున్నారు కాశ్మీరీ ఆపిల్లు త్వరలో ప్రపంచ మార్కెట్లో ఆధిపత్యం చెలాయిస్తాయని ఆశాభావం వ్యక్తం చేశారు.

5,250 మంది విద్యార్థులు డిగ్రీలు అందుకోవడంతో పాటు, 150 బంగారు పతకాలు మరియు 445 విద్యా నైపుణ్యానికి మెరిట్ సర్టిఫికెట్లు అందజేయడంతో ఈ కార్యక్రమం విజయవంతంగా ముగిసింది.

శ్రీ శివరాజ్ సింగ్ చౌహాన్ 'విక్షిత్ కృషి సంకల్ప అభియాన్'ను సమీక్షించారు; రబీ సీజన్ కోసం కార్యచరణ - రూపురేఖలు

కేంద్ర వ్యవసాయ మరియు రైతు సంక్షేమశాఖ మంత్రి శ్రీ శివరాజ్ సింగ్ చౌహాన్ అధ్యక్షత వహించిన విక్షిత్ కృషి సంకల్ప అభియాన్ ఉన్నత స్థాయి సమీక్షా సమావేశం న్యూఢిల్లీలోని ఐసిఎఆర్ పూసా క్యాంపస్ లో జరిగింది. ఈ సమావేశంలో ప్రచారం పురోగతిని అంచనా వేశారు మరియు రాబోయే రబీ సీజన్ కోసం కార్యచరణ ప్రణాళికపై చర్చించారు.

మే 29 మరియు జూన్ 12 మధ్య జరిగిన ఈ ప్రచార కార్యక్రమానికి 2,170 మందికి పైగా నోడల్ అధికారులు స్వయంగా మరియు వర్చువల్ గా హాజరై కీలక క్షేత్ర స్థాయి నివేదికలు అందించారు. ప్రధానమంత్రి శ్రీ నరేంద్ర మోదీ ల్యాబ్ టు ల్యాండ్ దార్శనికతకు మద్దతు ఇవ్వడం మరియు 60,000 గ్రామాలకు పైగా చేరుకోవడం భారతదేశ వ్యవసాయ ప్రయాణంలో ఒక మైలురాయిగా శ్రీ చౌహాన్ అభివర్ణించారు.

రైతుల ఆదాయం, ఆహార భద్రత మరియు ప్రపంచ ఆహార ప్రదాతగా భారతదేశం యొక్క పాత్రను నిరంతర ప్రయత్నాలను ఆయన నొక్కి చెప్పారు. బయోఫోర్టిఫైడ్ పంటలను ప్రోత్సహించడం, సుస్థిరమైన వ్యవసాయ పద్ధతులు, యాంత్రికరణ మరియు పప్పుధాన్యాలు, నూనెగింజలు, సోయాబీన్, పత్తి, చెరకు లాంటి పంటలపై “పంట యుద్ధం” ప్రకటించారు.

పంట మరియు రాష్ట్ర-నిర్దిష్ట వ్యూహాలు, పరిశోధన ప్రాధాన్యతల యొక్క స్పష్టమైన జాబితా వ్యవసాయ-ఇన్పుట్లపై కఠినమైన నిబంధనల అమలుకు మంత్రి పిలుపునిచ్చారు. అంకితమైన నోడల్ అధికారులు మరియు శాస్త్రవేత్తల ద్వారా కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం (KVK) కార్యకలాపాలలో పనితీరు మెరుగుదలకు కూడా ప్రతిపాదించబడ్డాయి.

కార్యచరణ ప్రణాళికను ఖరారు చేయడానికి అధికారులకు ఒకటి, వ్యవసాయ మంత్రులకు ఒకటి, రబీలో రెండు రోజుల సమావేశం ప్రణాళిక చేయబడింది.

హర్యానా వ్యవసాయ మంత్రి శ్రీ శ్యామ్ సింగ్ రాణా, MoA&FW కార్యదర్శి శ్రీ దేవేష్ చతుర్వేది, ICAR DG డాక్టర్ M. L. జాట్ మరియు ఇతర అగ్ర శాస్త్రవేత్తలు మరియు వైస్-చాన్సలర్లు వంటి సీనియర్ అధికారులు హాజరయ్యారు. ICAR మరియు రాష్ట్ర విభాగాల నుండి నోడల్ అధికారులు కూడా వర్చువల్ గా సమావేశము అయ్యారు.

ఈ అభియాన్ అట్టడుగు స్థాయి-ఆధారిత స్థిరమైన పరిష్కారాలు, సంస్కార సహకారం, అభివృద్ధి చెందిన వ్యవసాయ ఆర్థిక వ్యవస్థ వైపు సమలేఖన పరిశోధన-విస్తరణ ప్రయత్నాలను ప్రోత్సహిస్తూనే ఉంది.

జాతీయ సెమినార్ లో వ్యవసాయ మంత్రి ప్రసంగం: సహకార సంస్థల ద్వారా వ్యవసాయాభివృద్ధిపై ప్రాధాన్యత

ముంబైలో నిర్వహించిన ‘సహకారత్వం ద్వారా సమృద్ధి’ అనే జాతీయ సెమినార్ లో కేంద్ర వ్యవసాయం మరియు రైతు సంక్షేమ మంత్రి శ్రీ శివరాజ్ సింగ్ చౌహాన్ ప్రసంగించారు. 2025ని ఐక్యరాజ్యసమితి అంతర్జాతీయ సహకార సంవత్సరంగా ప్రకటించిన నేపథ్యంలో సదస్సు నిర్వహించబడింది.

సహకార సంస్థలు భారతదేశ సంప్రదాయం మరియు వ్యవసాయ వ్యవస్థలో అంతర్భాగంగా ఉన్నాయని శ్రీ చౌహాన్ అన్నారు. దేశ జనాభాలో 46% మంది వ్యవసాయంపై ఆధారపడి ఉన్నారని మరియు ఈ రంగం GDP 18% దోహదపడుతుందని ఆయన తెలియజేశారు.

రైతుల శ్రేయస్సు కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం అమలు చేస్తున్న వివిధ పథకాలను ఆయన ప్రస్తావించారు. వీటిలో చిన్న రైతుల కోసం సమగ్ర వ్యవసాయ సమూహా, న్యాయమైన ధర, పంట నష్టానికి పరిహారం మరియు ఉత్పత్తి వ్యయం తగ్గింపు అంశాలపై దృష్టి పెట్టారు.

‘ఏకాసిత్ కృషి సంకల్ప అభియాన్’ గురించి చర్చిస్తూ, దీని కింద 2,170 మంది శాస్త్రవేత్తల బృందాలు రైతులతో నేరుగా సంభాషించి వారికి పరిశోధన ఆధారిత సమాచారాన్ని అందించారు. నాణ్యత లేని విత్తనాలు పురుగుమందులను అరికట్టడానికి కఠినమైన చట్టాలు రూపొందిస్తున్నట్లు కూడా ఆయన తెలియజేశారు.

టమోటా, ఉల్లిపాయలు మరియు బంగాళాదుంప (TOP) పంటలకు, కొత్త మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్ స్కీమ్ (MIS) గురించి ప్రస్తావిస్తూ, ఇతర రాష్ట్రాల్లో రైతులకు మంచి ధరలు లభిస్తే, ఆమోదయోగ్యమైన రవాణా ఖర్చును కేంద్ర ప్రభుత్వం భరిస్తుందని ఆయన అన్నారు.

ఈ సందర్భంగా శ్రీ చంద్రపాల్ సింగ్ యాదవ్ (క్రిభేకో చైర్మన్), శ్రీ దిలీప్ సంఘాని (ఇఫ్కో చైర్మన్), శ్రీ దీపక్ అగర్వాల్ (నాఫెడ్ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్) సహా అనేక మంది ప్రముఖులు ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు. మంత్రి FPOలకు ఈక్విటీ గ్రాంట్లు, నాఫెడ్ ప్రాంచైజ్ సర్టిఫికేట్లను పంపిణీ చేశారు మరియు FPOల విజయగాధలపై ఒక పుస్తకాన్ని విడుదల చేశారు.

**“సహకార సంస్థలు భారతదేశ నేల మరియు సంస్కృతిలో లోతుగా పాతుకుపోయాయి”
- శ్రీ శివరాజ్ సింగ్ చౌహాన్**

అంతర్జాతీయ యోగా దినోత్సవం 2025ను ఘనంగా నిర్వహించిన క్రిభేకో

అంతర్జాతీయ యోగా దినోత్సవం 2025 సందర్భంగా, క్రిభేకో తన ప్రధాన కార్యాలయం, నోయిదాలోని క్రిభేకో భవన్ లో ఆరోగ్యం, సామరస్యం మరియు అంతర్గత శ్రేయస్సును ప్రోత్సహించే ఒక ఉత్సాహభరితమైన వేడుకను నిర్వహించింది. ఈ కార్యక్రమంలో శ్రీ S.S.యాదవ్, డైరెక్టర్ (HR), శ్రీ మనీష్ కుమార్, సీనియర్ అధికారులు మరియు ఉద్యోగులు పాల్గొన్నారు.

ఈ సందర్భరం యోగా దినోత్సవం హైబ్రిడ్ పద్ధతిలో కూడా నిర్వహించారు, దీని ద్వారా దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న ఉద్యోగులు వర్చువల్ గా పాల్గొనే అవకాశం పొందారు. కార్యక్రమం యొక్క ప్రత్యక్ష ప్రసారం రైతులు మరియు క్రిభేకో యొక్క డిజిటల్ కమ్యూనిటీతో కనెక్ట్ అవ్వడానికి విస్తృత శ్రేణిని అనుమతించింది, తద్వారా విస్తృత ప్రేక్షకులకు యోగా సందేశాన్ని వ్యాప్తి చేసింది.

కార్యక్రమ సమయంలో, శారీరక ఆరోగ్యం, మానసిక స్పష్టత మరియు భావోద్వేగ సమతుల్యతపై దృష్టి సారించిన మార్గదర్శక యోగా అభ్యాసాలలో పాల్గొన్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఆరోగ్యకరమైన మరియు ఆధ్యాత్మికంగా క్రిభేకో పరిశుద్ధమైన సంస్కృతిని ప్రోత్సహించే దిశగా సంస్థ నిబద్ధతను ప్రతిబింబిస్తుంది.

యోగా యొక్క సార్వత్రిక విలువలను స్వీకరించడం ద్వారా, క్రిభేకో శ్రేయస్సు అది సేవలందించే రైతు సమాజం యొక్క సమగ్ర అభివృద్ధికి తన అంకితభావాన్ని పునరుద్ధరించింది.

సహకార గుర్తింపును బలోపేతం చేయడంలో మీడియా పాత్ర: (KRIBHCO) క్రిభేకో భాగస్వామ్యం

జూన్ 18, 2025న, న్యూఢిల్లీలోని NCUI ప్రధాన కార్యాలయంలో జరిగిన జాతీయ సహకార చిత్రనిర్మాణ వర్క్ షాప్ లో క్రిభేకో పాల్గొంది. ఈ కార్యక్రమాన్ని నేషనల్ కోఆపరేటివ్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా (NCUI) మరియు నేషనల్ ఫిల్మ్ అండ్ టెలివిజన్ ఆర్ట్స్ కోఆపరేటివ్ లిమిటెడ్ సంయుక్తంగా నిర్వహించాయి.

భారతదేశంలోని 8 లక్షలకు పైగా సహకార సంస్థల నేపథ్యంలో మీడియా పాత్ర, డిజిటల్ కథనశైలి యొక్క పెరుగుతున్న ప్రాముఖ్యత, నిధుల సమీకరణంలో సవాళ్లు మరియు సహకార మీడియాను బలోపేతం చేయడానికి అవసరమైన విధాన పరమైన రూపకల్పనపై ఈ వర్క్ షాప్ చర్చించింది.

క్రిభేకో & ICA-AP అధ్యక్షుడు డాక్టర్ చంద్రపాల్ సింగ్ యాదవ్ ఈ సమావేశాన్ని ఉద్దేశించి మాట్లాడుతూ, “సినిమా అనేది ఒక ప్రభావవంతమైన మాధ్యమం, ఇది సహకార ఉద్యమం యొక్క గుర్తింపును ప్రజలకు తెలియజేయడంలో మరియు దానికి విశ్వసనీయమైన ఉల్లాసమైన రూపాన్ని ఇవ్వడంలో ముఖ్యమైన పాత్ర పోషిస్తుంది” అని అన్నారు.

ఇండో - ఒమన్ సహకారానికి 20 సంవత్సరాల మైలురాయి, OMIFCO చైర్మన్ గా క్రిభేకో ఎం.డి. శ్రీ ఎం.ఆర్. శర్మ నియామకం

2025 జూన్ 23న జరిగిన 116వ బోర్డు సమావేశంలో క్రిభేకో మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ శ్రీ ఎం.ఆర్. శర్మ, OMIFCO (ఒమన్ ఇండియా ఎరువుల కంపెనీ) చైర్మన్ గా నియమితులయ్యారు. ఈ ముఖ్యమైన సందర్భం భారతదేశం-ఒమన్ ద్వైపాక్షిక సంబంధాలను బలోపేతం చేయడానికి ఎరువుల రంగంలో అంతర్జాతీయ సహకారాన్ని పెంపొందించడానికి OMIFCO యొక్క 20 సంవత్సరాల సహకారాన్ని కూడా నూచిస్తుంది. ప్రపంచ సహకార, వ్యవసాయ-వ్యాపార భాగస్వాములలో క్రిభేకో యొక్క పెరుగుతున్న నాయకత్వం మరియు ప్రభావాన్ని శ్రీ శర్మ నియామకం హైలైట్ చేస్తుంది.

ఈ అభివృద్ధి గ్రామీణ రైతుల సాధికారతకు కృషి చేయడంలో మరియు అంతర్జాతీయ సహకార అభివృద్ధిలో భారత్ స్థాయిని మరింత పెంచడంలో క్రిభేకో యొక్క ద్వంద దృష్టికోణాన్ని ప్రతిబింబిస్తుంది.

2025 అంతర్జాతీయ సహకార సంవత్సరాన్ని పురస్కరించుకుని క్రిభేకో ఇంటర్-ఇన్స్టిట్యూట్ జాతీయ డిక్లమేషన్ పోటీని నిర్వహించింది

2025 అంతర్జాతీయ సహకార సంవత్సరాన్ని పురస్కరించుకుని, క్రిభేకో IMS ఘజియాబాద్ తో కలిసి, భారతదేశ యువత ఉత్సాహభరితమైన స్వరాలను ఒకచోట చేర్చిన డైసెమిక్ ఇంటర్-ఇన్స్టిట్యూట్ జాతీయ డిక్లమేషన్ పోటీని నిర్వహించింది. సహకార ఉద్యమం యొక్క భవిష్యత్తును రూపొందించడంలో యువ నాయకుల పాత్రను హైలైట్ చేయడానికి ఈ కార్యక్రమం ఒక శక్తివంతమైన వేదికగా పనిచేసింది.

IMS ఘజియాబాద్ క్యాంపస్ లో జరిగిన ఈ పోటీలో భారతదేశం నలుమూలల్లోని కళాశాలలు మరియు విశ్వవిద్యాలయాలకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న 50 మందికి పైగా విద్యార్థులు ఉత్సాహంగా పాల్గొన్నారు. మేధో శక్తి, సృష్టికాంక్షలతో ఆలోచనలతో కూడిన ఈ కార్యక్రమానికి 250 మందికి పైగా విద్యార్థులు, అధ్యాపకులు హాజరయ్యారు. పాల్గొన్నవారు అసాధారణమైన వక్రత్వ వైవిధ్యాలు, ఆలోచన యొక్క సృష్టత సహకార విలువలపై లోతైన అవగాహనను ప్రదర్శించి సహకార తత్వం యువతలో బలంగా బ్రతికే ఉందన్న విషయాన్ని ఇది నిరూపించింది.

ఈ కార్యక్రమానికి సహకార మంత్రిత్వ శాఖ డైరెక్టర్ (మీడియా & పబ్లికేషన్) శ్రీ కపిల్ మీనా (IAS) ముఖ్య అతిథిగా హాజరయ్యారు. సహకార అభివృద్ధి జాతీయ వృద్ధిలో యువత భాగస్వామ్యం యొక్క ప్రాముఖ్యతను నొక్కి చెబుతూ ఆయన ప్రసంగం ఈ కార్యక్రమానికి మరింత ఊపునిచ్చింది.

ఈ కార్యక్రమానికి మరింత ప్రాధాన్యతనిస్తూ, క్రిభేకో డైరెక్టర్ (HR) శ్రీ ఎస్.ఎస్. యాదవ్ ఇంటర్నేషనల్ కోఆపరేటివ్ అలయన్స్ - ఆసియా పసిఫిక్ రీజిసల్ డైరెక్టర్ శ్రీ బాలసుబ్రహ్మణ్యం (బాలు) అయర్ IMS ఘజియాబాద్ డైరెక్టర్ డాక్టర్ ప్రసూన్ ఎం. త్రిపాఠి మరియు క్రిభేకో జాయింట్ జనరల్ మేనేజర్ (మార్కెటింగ్ & పబ్లిక్ రిలేషన్స్) డాక్టర్ వి.కె. తివారీ వంటి ఇతర ప్రముఖులు హాజరయ్యారు. వారి ఉనికి మరియు ప్రోత్సాహకరమైన మాటలు ఈ సందర్భానికి గొప్ప విలువను చేకూర్చాయి.

ఈ కార్యక్రమాన్ని డాక్టర్ ప్రసూన్ ఎం. త్రిపాఠి మరియు డాక్టర్ వి.కె. తివారీ సంయుక్తంగా నిర్వహించారు. క్రిభేకో మరియు IMS ఘజియాబాద్ చేసిన ఈ ప్రత్యేక చొరవ సహకార చర్చలో యువత భాగస్వామ్యం యొక్క పరివర్తన సామర్థ్యానికి నిదర్శనంగా నిలిచింది. యువ మనస్సులకు ఉద్దేశ్యంతో సాధికారత కల్పించబడి, అర్థవంతమైన వేదికలు అందించబడినప్పుడు, వారు ప్రభావవంతమైన మార్పును సాధించగలరనే నమ్మాకాన్ని ఇది పునరుద్ధరించింది. భారతదేశ సహకార ఉద్యమం యొక్క వారసత్వాన్ని పునరుద్ధరించబడిన శక్తి, ఆవిష్కరణ మరియు దార్శనికతతో ముందుకు తీసుకెళ్లగలదు.

క్రిభేకో 'రాజభాషా ముకుటమణి' అవార్డును అందుకుంది

క్రిభేకో నోయిడాకు సెంటర్ ఫర్ ఇండియన్ లాంగ్వేజెస్ అండ్ కల్చర్, న్యూ ఢిల్లీ 2024-25 సంవత్సరానికి గాను 'రాజభాషా ముకుటమణి' అవార్డును ప్రధానం చేసింది. హిందీ భాషలో అత్యుత్తమ పనితీరు కనబరిచినందుకు గాను ఈ గౌరవం లభించింది.

కేరళ గవర్నర్ శ్రీ రాజేంద్ర విశ్వనాథ్ ఆధ్వర్యంలో ముఖ్య అతిథిగా హాజరైన 44వ అఖిల భారత అధికారిక భాషా సమావేశంలో ఈ అవార్డును జూన్ 12-14, 2025, మున్బైలో ప్రధానం చేశారు.

ఈ సందర్భంగా, క్రిభేకో, ఇఫో, NFL మరియు ఢిల్లీ ప్రభుత్వానికి చెందిన సంస్థలు పాల్గొన్నాయి. ఈ సమావేశంలో హిందీ ప్రచారంపై దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న ప్రతినిధులు తమ అభిప్రాయాలను పంచుకున్నారు. క్రిభేకో తరపున శ్రీ రాజేష్ సింగ్ (సీనియర్ మేనేజర్ మానవ వనరులు) పాల్గొని ఈ అవార్డును అందుకున్నారు.

క్రిభేకో యొక్క అవగాహన కార్యక్రమాలు

క్రిభేకో దేశవ్యాప్తంగా నిరంతరం ప్రభావితమైన కార్యక్రమాలను చేపడుతుంది. వీటిలో సామర్థ్య నిర్మాణ కార్యక్రమాలు, సమాజ దత్తత, మానవ ఆరోగ్య శిబిరాలు, రైతులతో సన్నిహిత వ్యవహారాలు ఇంకా మరెన్నో ఉన్నాయి. ఈ కొనసాగుతున్న ప్రయత్నాలు సహకార అభివృద్ధి, డిజిటల్ సాధికారత మరియు సమగ్ర గ్రామీణ వృద్ధికి క్రిభేకో యొక్క దీర్ఘకాలిక నిబద్ధతను ప్రతిబింబిస్తాయి.

రైతుల సమావేశం

సహకార విద్యా సమావేశం

పరిశుభ్రత ప్రచారం మరియు చెట్ల పెంపకం కార్యక్రమం

సహకార సంఘం - దత్తత కార్యక్రమం

మానవ ఆరోగ్య శిబిరాలు

సామాజిక మాధ్యమాలలో ముఖ్యాంశాలు

అంతర్జాతీయ సహకార దినోత్సవం 2025

ప్రతి సంవత్సరం జూలై మొదటి శనివారం జరుపుకునే అంతర్జాతీయ సహకార దినోత్సవం, ప్రపంచవ్యాప్తంగా సహకార ఉద్యమాల పాత్రను గౌరవించి, సమగ్రత, సమానత్వం మరియు స్థిరమైన అభివృద్ధి వైపు పెంపొందించడంలో సహకార సంస్థల కృషిని గుర్తుచేస్తుంది. ఈ దినోత్సవాన్ని మొదట 1923లో ఇంటర్నేషనల్ కో-ఆపరేటివ్ అలయన్స్ (ICA) ద్వారా ప్రారంభించబడినది. దీని ప్రధాన ఉద్దేశ్యం సహకార సంస్థల గురించి అవగాహన పెంచడానికి వాటి కార్యకలాపాలకు మార్గనిర్దేశం చేసే సూత్రాలను ప్రోత్సహించడానికి ఉపయోగపడుతుంది - సభ్యుల ప్రజాస్వామ్య నియంత్రణ, ఆర్థిక భాగస్వామ్యం, స్వయంప్రతిపత్తి సమాజం పట్ల శ్రద్ధ లాంటిది.

సహకార ఉద్యమం యొక్క చారిత్రక మూలాలు 19వ శతాబ్దం నాటివి, ముఖ్యంగా 1844లో ఇంగ్లాండ్‌లో రోచ్‌డేల్ సొసైటీ ఆఫ్ ఈక్విటబుల్ పయనీర్స్ ఏర్పాటుతో, ఆధునిక సహకార సంస్థలకు పునాదిగా పరిగణించబడుతుంది. ఈ ఉద్యమం యొక్క పెరుగుతున్న ప్రాముఖ్యతను గుర్తించి, ఐక్యరాజ్యసమితి 1992 సంవత్సరం జనరల్ అసెంబ్లీ తీర్మానం 47/90 ద్వారా అంతర్జాతీయ సహకార దినోత్సవాన్ని అధికారికంగా ప్రకటించింది. ICAతో దాని ఆచారాన్ని సమలేఖనం చేయాలనే UN నిర్ణయం అంతర్జాతీయ దృష్టిని మరియు వేడుకకు చట్టబద్ధతను తెచ్చిపెట్టింది. ICA యొక్క 100వ వార్షికోత్సవంతో సమానంగా 1995లో సంయుక్తంగా గుర్తించబడిన మొదటి ఆచారం జరిగింది.

అంతర్జాతీయ సహకార దినోత్సవం యొక్క ప్రాథమిక లక్ష్యం సహకార సంస్థల గురించి మరియు ప్రపంచవ్యాప్తంగా కమ్యూనిటీలపై వాటి ప్రభావాన్ని గురించి ప్రజలకు అవగాహన పెంచడం. సహకార సంస్థలు వాటి సభ్యుల యాజమాన్యంలో మరియు నిర్వహణలో ఉండటంలో ప్రత్యేకమైనవి, లాభాలు స్థానికంగా తిరిగి పెట్టుబడి పెట్టబడతాయని మరియు నిర్ణయాలు ప్రజాస్వామ్యబద్ధంగా తీసుకోబడుతున్నాయని నిర్ధారిస్తుంది. ఈ నమూనా ద్వారా, సహకార సంస్థలు వ్యక్తులకు అధికారం ఇస్తాయి, ఆర్థిక అసమానతలను తగ్గిస్తాయి బలమైన, మరింత స్థితిస్థాపక సమాజాలను నిర్మించాయి. అంతర్జాతీయ సంఘీభావాన్ని ప్రోత్సహించడం, సరిహద్దుల్లో సహకార సంస్థలను ప్రోత్సహించడం కూడా ఈ రోజు లక్ష్యం. ఆవిష్కరణలు, వ్యూహాలు స్థిరమైన అభివృద్ధికి నిబద్ధతను పంచుకోవడానికి.

2025లో, ఐక్యరాజ్యసమితి అంతర్జాతీయ సహకార సంవత్సరంతో సమానంగా ఉండటంతో ఈ ఆచారం మరింత ప్రాముఖ్యతను సంతరించుకుంటుంది, పేదరికం, వాతావరణ మార్పు సామాజిక అసమానత వంటి ప్రపంచ సమస్యలను పరిష్కరించడంలో సహకార సంస్థల ఔచిత్యాన్ని బలోపేతం చేస్తుంది. “మెరుగైన భవిష్యత్తు కోసం సమగ్ర మరియు స్థిరమైన పరిష్కారాలను ప్రేరేపిస్తూ” అనే థీమ్‌తో, ఈ సంవత్సరం వేడుక UN సుస్థిర అభివృద్ధి లక్ష్యాలకు (SDGs) కీలక సహకారిగా సహకార నమూనాను నొక్కి చెబుతుంది. గ్రామీణ వ్యవసాయ సమిష్టి నుండి పట్టణ గృహ సంఘాలు, కార్మికుల యాజమాన్యంలోని వ్యాపారాల వరకు, సహకార సంస్థలు ఆర్థిక విజయం సామాజిక బాధ్యత కలిసి ఉండగలవని ప్రదర్శిస్తూనే ఉన్నాయి.

సారాంశంలో, అంతర్జాతీయ సహకార దినోత్సవం కేవలం ఒక గుర్తింపు కాదు, సహకార సంస్థలకు మద్దతు ఇవ్వడానికి పరస్పర సహాయం, సంఘీభావం సమాజ సాధికారత యొక్క విలువలను స్వీకరించడానికి చర్య తీసుకునే ప్రభుత్వాలు, సంస్థలు పౌరులకు పిలుపు. ప్రస్తుతం ప్రపంచం ఎన్నో సంక్లిష్ట సవాళ్లను ఎదుర్కొంటున్నందున, సహకార ఉద్యమం న్యాయమైన మరింత స్థిరమైన భవిష్యత్తుకు నిరూపితమైన, ప్రజల-కేంద్రీకృత మార్గాన్ని అందిస్తుంది.

అంతర్జాతీయ సహకార దినోత్సవం

మెరుగైన ప్రపంచం కోసం
సమ్మిళిత స్థిరమైన పరిష్కారాలను నడిపించడం
జూలై 5, 2025

క్రిభేకో అంతర్జాతీయ సహకార సంవత్సరం 2025 మరియు సహకార మంత్రిత్వ శాఖ 4వ వ్యవస్థాపక దినోత్సవాన్ని క్రిభేకో జరుపుకుంటుంది - వారం రోజుల సంబరాలు

అంతర్జాతీయ సహకార సంవత్సరం (IYC) 2025 ను పురస్కరించుకొని ప్రపంచవ్యాప్తంగా జరుపుకుంటున్న సందర్భంలో భాగంగా సహకార మంత్రిత్వ శాఖ యొక్క 4వ “స్థాపన దినోత్సవాన్ని” పురస్కరించుకొని క్రిభేకో, జూలై 1 నుండి 6, 2025 వరకు అధికారిక IYC 2025 థీమ్, “సహకారాలు: మెరుగైన ప్రపంచం కోసం సమగ్ర, స్థిరమైన పరిష్కారాలను సాధించడం”తో సహకార విలువలు, స్థిరత్వం మరియు సమగ్ర అభివృద్ధికి దృష్టి సారించిన అనేక భాగస్వామ్య కార్యక్రమాలు నిర్వహించింది.

ఈ కార్యక్రమాలు దేశవ్యాప్తంగా క్రిభేకో ప్రధాన కార్యాలయం, ఉత్పత్తి యూనిట్లు, సీనియర్ మేనేజ్మెంట్, ప్రాంతీయ బృందాలు అన్ని రాష్ట్ర మార్కెటింగ్ మేనేజర్లు (SMMలు) మరియు ఫీల్డ్ బృందాలు చురుకైన భాగస్వామ్యంతో జరుపుకున్నాయి.

వారాంతపు వేడుకల ముఖ్యాంశాలు

1. సామూహిక చెట్ల పెంపకం డ్రైవ్ (1- 6వ జూలై):

క్రిభేకో ప్రధాన కార్యాలయం, ప్లాంట్ మరియు దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న వివిధ క్షేత్ర ప్రాంతాలలో పెద్ద ఎత్తున మొక్కలు నాటి కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించారు. ఈ పర్యావరణ-కేంద్రీకృత చొరవ క్రిభేకో స్థిరత్వం, పర్యావరణ సమతుల్యతకు కట్టుబడి ఉందని బలంగా వ్యక్తం చేసింది.

2. మోడల్ AGM, బోర్డు సమావేశం మరియు PACS ఆడిట్ (జూలై 1):

క్రిభేకో దాని పునరుద్ధరణ, మద్దతు కార్యక్రమం చొరవ కింద 1008 ప్రాథమిక వ్యవసాయ క్రెడిట్ సొసైటీలు (PACS)లో మోడల్ వార్షిక సాధారణ సమావేశాలు, బోర్డు సమావేశాలు, ఆడిట్లు నిర్వహించబడ్డాయి. ఈ కార్యక్రమాలు, CDC కోఆర్డినేటర్ల సహాయంతో వివిధ రాష్ట్రాల్లోని రాష్ట్ర మార్కెటింగ్ మేనేజర్లు సమన్వయంతో విజయవంతంగా నిర్వహించారు.

3. సహకార మంత్రిత్వ శాఖ చొరవపై రాష్ట్ర స్థాయి వర్క్ షాప్స్ (జూలై 2):

సహకార మంత్రిత్వ శాఖ యొక్క కీలక సంస్కరణలు, పథకాలపై అవగాహనను ప్రోత్సహించడానికి రాష్ట్రాలలో వర్క్ షాప్స్ నిర్వహించబడ్డాయి. ఈ కార్యక్రమాలు రైతులు, సహకార సభ్యులను జాతీయ సహకార అభివృద్ధి ప్రయత్నాలతో అనుసంధానించడానికి సహాయపడ్డాయి మరియు స్థానిక సహకార సంస్థల పాత్ర మరింత బలపడింది.

వారాంతపు వేడుకల ముఖ్యాంశాలు:

4. సహకార ఉత్పత్తులు మరియు చరిత్రపై ప్రదర్శన (జూలై 3):

క్రిభేకో జిల్లా మరియు రాష్ట్ర స్థాయిలలో ప్రదర్శనలలో క్రిభేకో చురుకుగా పాల్గొంది, సహకార ఉత్పత్తులు, సహకార ఉద్యమం యొక్క పరిణామాన్ని ప్రదర్శించింది. ప్రజల ఆసక్తి మరియు పెంచడానికి సహకార విజయాలను ప్రాధాన్యతలను చెప్పడానికి (చేయడానికి) రాష్ట్ర మార్కెటింగ్ మేనేజర్లు సమాచార స్టాళ్లను ఏర్పాటు చేశారు.

5. పాఠశాలలో సహకారంపై ఉపన్యాసాలు (జూలై 4):

సహకార నమూనా, దాని సామాజిక పాత్రను విద్యార్థులను పరిచయం చేయడానికి సూరత్ లోని క్రిభేకో యొక్క ప్లాంట్ స్కూల్ తో సహా వివిధ విద్యా సంస్థలలో అవగాహన ఉపన్యాసాలు ఇవ్వడం జరిగింది.

6. 'స్వచ్ఛత మే సహకార్' శుభ్రత కార్యక్రమం (జూలై 5):

'స్వచ్ఛత మే సహకార్' అనే థీమ్ తో అనుగుణంగా, క్రిభేకో యొక్క ప్రధాన కార్యాలయం, ప్లాంట్, రాష్ట్ర మార్కెటింగ్ కార్యాలయాలు మరియు ఏరియా కార్యాలయాలలో శుభ్రతపై ప్రత్యేక కార్యక్రమాలు నిర్వహించారు. సామాజిక బాధ్యతలో సహకార విలువలను బలోపేతం చేసే భావనలకు ప్రాధాన్యతనిచ్చారు.

7. నేల (భూమి) ఆరోగ్య కార్డుల పంపిణీ (జూలై 6):

వారాంతపు ఉత్సవాల ముగింపు సందర్భంగా జూలై 6, ప్రజాకార్యక్రమం నిర్వహించబడింది, ఇందులో భాగంగా ఈ కార్డులు రైతులకు నేల (భూమి) ఆరోగ్య కార్డుల పంపిణీని చేయబడ్డాయి. క్రిభేకో సేకరించిన మట్టి నమూనాల ఆధారంగా తయారు చేయబడినవి శాస్త్రీయ వ్యవసాయం మరియు నేల ఆరోగ్య అవగాహన పెంచడాన్ని ప్రధాన లక్ష్యంగా కలిగి ఉన్నాయి.

ఆగస్టు నెలలో ప్రధాన వ్యవసాయ కార్యకలాపాలు

పరి

పరి పంట మంచి దిగుబడికి నీటిపారుదల, ఎరువుల నిర్వహణ చాలా ముఖ్యం. నాట్లు వేసిన తర్వాత, మొలకెత్తే, పుష్పించే సమయంలో, పొలంలో 5-6 సెం.మీ నీటి మట్టాన్ని నిర్వహించడం ప్రయోజనకరంగా ఉంటుంది, కానీ పొలాన్ని నిరంతరం నీటితో నింపాల్సిన అవసరం లేదు. ఎరువుల నిర్వహణలో, నాట్లు వేసిన తర్వాత 25-30 మరియు 50-55 రోజుల తర్వాత నత్రజనితో టాప్ డ్రెస్సింగ్ చేయండి. సుగంధ రకాల్లో తక్కువ పరిమాణంలో ఇవ్వండి. జింక్ మరియు ఇనుము లోపం ఉన్నట్లయితే, వాటి ద్రావణాన్ని పిచికారీ చేయండి.

సజ్జ

సజ్జ పంటలో వర్షం లేకపోతే, 2-3 సార్లు నీటిపారుదల అవసరం, ముఖ్యంగా మొలకెత్తే దశలో, కంకులు ధాన్యం ఏర్పడే దశలో, తేమ ఉండాలి. పొలంలో నీరు నిలిచిపోకూడదు. కలుపు నియంత్రణ కోసం, 500-600 లీటర్ల నీటిలో కరిగించిన 1 కిలో అట్రాజిన్ సుల్ఫేట్ పిచికారీ చేయాలి. కాండం తొలుచు పురుగుల నుండి రక్షించడానికి, కార్బరిల్ లేదా కార్బోథియోరాన్ పిచికారీ చేయండి లేదా హెక్టారుకు 8 ట్రైకోకార్బల్ ను పెట్టండి.

మొక్కజొన్న

మొక్కజొన్నలో విత్తిన 40-45 రోజుల తర్వాత, రెమ్మలు వచ్చే సమయంలో, తేమ ఉన్నప్పుడు హెక్టారుకు 40 కిలోల నత్రజని వేయండి. మోకాలి ఎత్తు, పసు వస్తున్న సందర్భంలో ధాన్యం ఏర్పడే దశలలో నీటిపారుదల అవసరం. అలాగే సరైన డ్రైనేజీ ఏర్పాట్లు చేయండి. కలుపు నియంత్రణ కోసం, విత్తిన తర్వాత 800 లీటర్ల నీటిలో కరిగించిన అట్రాజిన్ (1-1.5 కిలోలు/హెక్టారు) పిచికారీ చేయండి. ఆకు రోలర్ మరియు కాండం తొలుచు పురుగు నివారణకు క్లోర్ ఫైరిఫోస్ లేదా ఎమామెక్సిన్ బెంజోయేట్ ను పిచికారీ చేయండి.

వేరుశనగ

విత్తిన 35-40 రోజుల తర్వాత పుష్పించే దశ నుండి పెగ్గింగ్ సమయంలో నీటి కొరత దిగుబడిని తగ్గిస్తుంది. అందువల్ల, నీటిపారుదల అవసరం. పెగ్గింగ్ తర్వాత, మట్టిని చల్లడం మరియు బోరాన్ మరియు జింక్ వంటి సూక్ష్మపోషకాలను పిచికారీ చేయడం వల్ల కాయలు అభివృద్ధి చెందుతాయి. 40 రోజుల తర్వాత ఇండోల్ ఎసిటిక్ యాసిడ్ ఒక వారం తర్వాత ఎథెరల్ పిచికారీ చేయడం వల్ల దిగుబడి పెరుగుతుంది. కాలర్ రాట్ తెగులును నివారించడానికి కార్బెండజిమ్ లేదా మాంకోజెబ్ మరియు టిక్మా వ్యాధిని నియంత్రించడానికి జినెబ్ లేదా జింక్ మాంగనీస్ కార్బమేట్ పిచికారీ చేయాలి.

సువ్వులు

సువ్వులు అధిక దిగుబడి కోసం, జూన్ చివరి వారంలో లేదా జూలై మొదటి వారంలో విత్తడం అనుకూలంగా ఉంటుంది. అయితే, స్వల్పకాలిక రకాలను ఆగస్టులో విత్తుకోవచ్చు. పుష్పించే సమయంలో, విత్తనాలు నింపే దశలో తేమ అవసరం. అవసరానికి అనుగుణంగా నీరు పెట్టండి. కలుపు నియంత్రణ కోసం విత్తే ముందు ఫ్లూక్లోరాలిన్ పిచికారీ చేయాలి. లోడీ వ్యాధిని నివారించడానికి, సమయానికి ముందే విత్తకండ్లి మరియు ఫోరేట్ మరియు మిథైల్-ఓ-డెమెటన్ పిచికారీ చేయాలి.

ఆగస్టు నెలలో ప్రధాన వ్యవసాయ కార్యకలాపాలు

సోయాబీన్

సోయాబీన్ పంటలో కలుపు నియంత్రణ కోసం, 750-1000 మి.లీ ఇమాక్విన్ (10 EC) ను 500-600 లీటర్ల నీటిలో కలిపి, విత్తిన 10-20 రోజుల తర్వాత పిచికారీ చేయాలి. తెల్ల ఈగ ద్వారా వ్యాపించే పసుపు మొజాయిక్ వ్యాధి నివారణకు, 1 లీటరు డైమెథోయేట్ లేదా మిథైల్-ఓ-డెమెటన్ ను 800-1000 లీటర్ల నీటిలో కలిపి 10-15 రోజుల వ్యవధిలో 1-2 సార్లు పిచికారీ చేయాలి.

పొద్దు తిరుగుడు

పొద్దు తిరుగుడు పంటలో, విత్తిన 15-20 రోజుల తర్వాత, అవాంఛిత మొక్కలను తొలగించి, మొక్కల మధ్య 20 సెం.మీ. దూరం నిర్వహించాలి మరియు 25 రోజుల తర్వాత, హెక్టారుకు 40 కిలోల నత్రజనితో పై ఎరువులు వేయాలి. 40-45 రోజుల తర్వాత, మట్టిని కలుపుతూ రెండవసారి కలుపు తీయాలి. కలుపు నియంత్రణ కోసం, 3 లీటర్ల పెండిమెథాలిన్ (30 EC)ను 600-800 లీటర్ల నీటిలో కలిపి, విత్తిన 2-3 రోజులలోపు పిచికారీ చేయాలి. మొదటి నీటిపారుదల 20-25 రోజుల తర్వాత చేయాలి మరియు మొత్తం 5-6 నీటిపారుదల అవసరం, ముఖ్యంగా పుష్పించే మరియు ధాన్యం నిండే దశలో.

కంది

కంది పంటలో ఆకుమచ్చ తెగులు, ఫైటోఫ్టోరా, ఎండు తెగులు మరియు మొక్కల వంధ్యత్వం వ్యాధి నివారణకు, ఒక లీటరు నీటిలో 2.5 మి.లీ డైకోఫోల్ మరియు 1.7 మి.లీ డైమెథోయేట్ కలిపి పిచికారీ చేయాలి. కాయ తొలుచు పురుగుల నియంత్రణ కోసం, 70% కాయలు పండినప్పుడు, 300 లీటర్ల నీటిలో మోనోక్రోటోఫాస్ 36 SLను కలిపి, అవసరమైతే 15 రోజుల తర్వాత మళ్ళీ పిచికారీ చేయాలి.

పెసర

పెసర సాగుకు, బాగా నీరు కారుతున్న లోమీ లేదా తేలికపాటి లోమీ నేల అనుకూలంగా ఉంటుంది మరియు జూలై చివరి నుండి ఆగస్టు మూడవ వారం వరకు దాని త్వరగా పరిపక్వమయ్యే రకాలను విత్తండి. సాక్ష మధ్య దూరం 30-35 సెం.మీ మరియు మొక్కల మధ్య దూరం 10 సెం.మీ. ఉంచండి. కలుపు నియంత్రణ కోసం, విత్తిన వెంటనే పెండిమెథాలిన్, అలాక్సోల్ లేదా ఫ్లూక్సోరైలైన్ ను 800 లీటర్ల నీటిలో కలిపి పిచికారీ చేయండి. పసుపు మొజాయిక్ వ్యాధిని నివారించడానికి ఇమిడాక్లోప్రిడ్ ను పిచికారీ చేయండి.

పుష్పాల మరియు సుగంధ మొక్కలు

ట్యూబెరోస్ మరియు గ్లాడియోల్స్ పంటలలో, అవసరానికి అనుగుణంగా నీటిపారుదల మరియు కలుపు తీయడం చేయండి, పోషకాలను పిచికారీ చేయండి మరియు ట్యూబెరోస్ యొక్క ముళ్ళను సకాలంలో కత్తిరించండి. గులాబీల నర్సరీ పడకలలో మార్పులు చేయండి మరియు డ్రైనేజీ మరియు ఎరువు స్పేల్ కీటకాల నియంత్రణను నిర్ధారించండి. పూల పొలాలలో వర్షపు నీటి పారుదల మరియు కలుపు నియంత్రణ చేయండి. వేసవి పుష్పాలను తొలగించిన తర్వాత పడకలను తవ్వండి, మట్టిని శుభ్రపరచండి మరియు శీతాకాలపు పుష్పాలను విత్తడానికి సిద్ధం చేయడం ప్రారంభించండి.

కూరగాయల పంటలు

బెండ

బెండ పంటలో, విత్తిన 50 రోజుల తర్వాత హెక్టారుకు 40 కిలోల నత్రజని (87 కిలోల యూరియా) రెండవ టాప్ డ్రెసింగ్ చేసి, పుష్పించే 8-10 రోజులలోపు కాయలను కోయండి. కాయ తొలుచు పురుగుల నుండి రక్షించడానికి 500-600 మి.లీ మలాథియాన్ (50 EC) పిచికారీ చేయండి మరియు పిచికారీ చేసిన తర్వాత 7-8 రోజుల వరకు కాయలను కోయకూడదని గుర్తుంచుకోండి.

నివారణకు / క్విన్నాల్ఫోస్ (20 మి.లీ/లీటరు) పిచికారీ చేయండి.

మిరప

అవసరానికి అనుగుణంగా మిరప పంటలో కలుపు తీయడం, నీటిపారుదల మరియు డ్రైనేజీకి సరైన ఏర్పాట్లు చేయండి. మొక్కల పెరుగుదల నెమ్మదిగా ఉంటే, నిలబడి ఉన్న పంటలో 50 కిలోల యూరియాను ఉపయోగించండి.

తెగుళ్లు మరియు వ్యాధుల నియంత్రణ కోసం, 0.2% ఇండోఫిల్-45 మరియు 0.1% మెటాసిస్టాక్స్ ద్రావణాన్ని తయారు చేసి పిచికారీ చేయాలి.

పంకాయ

పంకాయ పంటలో, సకాలంలో కలుపు తీయడం, నీటి పారుదల మరియు తెగుళ్లు మరియు వ్యాధుల నుండి రక్షణ అవసరం. నాటి 30 రోజుల తర్వాత హెక్టారుకు 50 కిలోల నత్రజని టాప్ డ్రెసింగ్ చేయండి. చిగురు మరియు పండ్ల తొలుచు పురుగు నియంత్రణ కోసం కాక్సివెల బీటిల్ మరియు కార్పిరిల్ (2.0 గ్రా/లీటరు)

ఉద్యాన పంటలు

మామిడి

మామిడి తోటలలో పండ్లను కోసిన తర్వాత, రోగం వచ్చిన, అవాంఛిత కొమ్మలను కత్తిరించి కాల్చండి. కొత్త చెట్లలో, చెట్టుకు 500 గ్రాముల నత్రజని ఇవ్వండి. పిండినల్లి, కాండము తొలుచు కీటకాలను నివారించడానికి, 15 రోజుల వ్యవధిలో రెండుసార్లు మిథైల్ పారాథియాన్ (10 మి.లీ) లేదా డైమెథోయేట్ (1.5 మి.లీ) పిచికారీ చేయండి. టెరామ్ ప్రాంతంలో గాల్ మిడ్జను నివారించడానికి, మోనోక్రోటోఫాస్ (0.5%) లేదా డైమెథోయేట్ (0.00%) పిచికారీ చేయండి.

ఆవు పేద ఎరువు, 500 గ్రాముల నత్రజని మరియు 350 గ్రాముల పొటాష్ ఇవ్వండి. బ్లూ ఫంగస్ వ్యాధిని నివారించడానికి పండ్లను బోరాక్స్, ఉప్పు లేదా 0.1% కార్బోండజిమ్/థియోఫానేట్ మిథైల్తో పిచికారీ చేయండి.

జామ

జామ మొక్కలను 5x5 మీటర్ల దూరంలో నాటండి. ప్రతి గుంతలో 25-30 కిలోల ఆవు పేద ఎరువు వేయండి మరియు మొదటి సంవత్సరం మొక్కకు 260 గ్రాముల యూరియా, 375 గ్రాముల సూపర్ ఫాస్ఫేట్ మరియు 500 గ్రాముల పొటాషియం సల్ఫేట్ ఇవ్వండి.

వర్షాకాలంలో అధిక దిగుబడి లభిస్తుంది కానీ పండ్ల నాణ్యత తగ్గుతుంది. అందువల్ల, శరదృతువు పంటకు అవసరమైన వ్యవసాయ పనులను సకాలంలో చేయండి. జింక్ లోపం కారణంగా, ఆకులు పసుపు రంగులోకి మారుతాయి మరియు మొక్కలు బలహీనపడతాయి. దీనిని భర్తీ చేయడానికి, 2% జింక్ సల్ఫేట్ లేదా 300 గ్రాముల జింక్ను వేర్ల ప్రాంతంలో పిచికారీ చేయండి. అలాగే, వర్షాకాలంలో నీటి పారుదల మరియు వ్యాధి నియంత్రణను క్రమం తప్పకుండా పర్యవేక్షించండి.

బొప్పాయి

బొప్పాయి మొక్కలలో పుష్పించే సమయంలో, ఒక లీటరు నీటిలో కరిగించిన 2 మి.లీ సూక్ష్మపోషకాలను పిచికారీ చేయండి. అలాగే, కాలర్ రాట్ కారణంగా మొక్కలు నేల మీద పడిపోకుండా నిరోధించడానికి, సర్పరీలో రిడోమిల్ (2 గ్రాములు/లీటరు) పిచికారీ చేయండి. పొలంలో నీరు నిలిచిపోకుండా చసుకోవాలి. అవసరమైతే, నిలబడి ఉన్నమొక్కల పంటకు అదే ద్రావణంతో నీరు పెట్టండి.

నిమ్మకాయ

నిమ్మ మొక్కలలో సిట్రస్ క్యాన్సర్ వ్యాధిని నివారించడానికి, వడిపోయిన ఆకులను నాశనం చేసి, రోగం వచ్చిన కొమ్మలను కత్తిరించి బోర్డియక్స్ మిశ్రమాన్ని (5:5:50) పిచికారీ చేయండి. దీనితో పాటు, బ్లీటాక్స్ 0.3% (3. గ్రాములు/లీటరు నీరు) ద్రావణాన్ని తయారు చేసి చెట్లపై పిచికారీ చేయండి. రసం పీల్చే కీటకాలను నివారించడానికి, మలాథియాన్ (2 మి.లీ/లీటరు నీరు) పిచికారీ చేయండి.

ఉసిరి

ఒక సంవత్సరం వయస్సు ఉన్న ఉసిరి మొక్కలకు 10 కిలోల ఆవు పేద ఎరువు, 50 గ్రాముల నత్రజని మరియు 35 గ్రాముల పొటాష్ ఇవ్వండి, అదే విధంగా 10 సంవత్సరాల లేదా అంతకంటే ఎక్కువ వయస్సు ఉన్న మొక్కలకు 100 కిలోల

జీవన ఎరువుల వినియోగం

జీవన ఎరువులు అనేవి పొడి రూపంలో లేదా ద్రవరూపంలో ఉన్న ముఖ్యమైన ఉపయోగకరమైన. సూక్ష్మజీవులను కలిగియుండి విత్తనానికి కలిపే లేదా నేలల్లో వేసే ఎరువులు. ఈ జీవన ఎరువులలో ఉండే ఉపయోగకరమైన సూక్ష్మజీవులు మొక్క వేరు మండలంలోకి ప్రవేశించి మొక్కలకు అవసరమైన పోషకాలను అందుబాటులోకి తెచ్చి మొక్క పెరుగుదలకు ఎంతగానో తోడ్పడతాయి. నత్రజనిని స్థిరీకరించే జీవన ఎరువులు, భాస్వరం కరిగించి మొక్కలకు అందించే సూక్ష్మజీవులు. పొటాషియంను మొక్కలకు అందించేవి. జింకును కరిగించే సూక్ష్మజీవులు, సేంద్రియ పదార్థాలను విచ్ఛిన్నం చేసే సూక్ష్మజీవులు. వేరు మండలంలో ఉండి మొక్క పెరుగుదలకు దోహదం చేసే వేరు బ్యాక్టీరియా వంటివి అందుబాటులో ఉన్నాయి.

ఈ జీవన ఎరువులను ముఖ్యంగా నాలుగు పద్ధతులలో ఉపయోగించవచ్చు.

1. విత్తన శుద్ధి, 2. నారును ముంచే పద్ధతి, 3. నేల ద్వారా భూమిలో చల్లుట, 4. డ్రిప్ పద్ధతిలో

1. విత్తన శుద్ధి చేయుట : ముఖ్యంగా వరి విత్తనాలు, గోధుమ, జొన్న, మొక్కజొన్న, మిరప మరియు నూనె గింజల పంటలైన వేరుశనగ, కుసుమ, పొద్దుతిరుగుడు, పప్పుదినుసు పంటలైన అలసంద, పెసర, మినుము, సోయాచిక్కుడు మొదలైన పంటలలో జీవన ఎరువులను విత్తనశుద్ధి ద్వారా భూమిలో వేయవచ్చును. 200 గ్రాముల జీవన ఎరువు ప్యాకెట్టు 10 కిలోల విత్తనానికి పట్టించుకోవాలి. విత్తనం యొక్క సైజును బట్టి మోతాదులు నిర్ణయించుకోవచ్చు. విత్తనానికి పట్టించిన తర్వాత ఒక గంట నీడలో అరబెట్టి ఎత్తుకోవాలి.

వేసే పద్ధతి:

ఒక ఎకరానికి సరిపడా విత్తనాన్ని తీసుకొని కుప్పగా చేసుకోవలెను (శుభ్రమైన సిమెంట్ నేల లేదా జనపనార సంచిన ఉపయోగించవలెను).

ఒక ప్యాకెట్ జీవన ఎరువును 200గ్రా. బెల్లం ద్రావణం (100మీ.లీ. నీటిలో 10గ్రా. బెల్లంతో కలిపి కాచి జిగురు వచ్చిన తరువాత వాడవలెను). లేదా గంజితో కలపవలెను. ఈ కలిపిన ద్రావకమును కుప్పగా వేసిన విత్తనాల పై చిలకరించవలెను. చిలకరించిన తరువాత బాగా చేతులతో కలిపి విత్తనంపై పొరలాగా ఏర్పడేలాగా చేయవలెను.

2. నారును ముంచి వాడే పద్ధతి : ఈ విధానాన్ని ముఖ్యంగా వరి, పొగాకు, టమాటో, మిరప, ఉల్లి, క్యాబేజీ, కాలీఫ్లవర్ పంటలలో వాడవచ్చును.

వాడే పద్ధతి: ఒక కిలో జీవన ఎరువు ప్యాకెట్ తీసుకొని 10 నుంచి 15 లీటర్ల నీటితో బాగా కలుపుకోవలెను. ఒక ఎకరాకు అవసరమైన నారుని తీసుకొని కట్టలుగా కట్టుకోవలెను. నారును, ముఖ్యంగా వేర్ల భాగాలు మునిగేలా 15 నుండి 30 నిమిషాలు 'జీవన ఎరువుల ద్రావణ మిశ్రమంలో ఉంచవలెను 1:10 నిష్పత్తి ప్రకారం జీవన ఎరువుల మిశ్రమం ప్యాకెట్ 10 లీటర్ల నీటిలో వేసుకోవలెను. కూరగాయ పంటలైన మిరప, టమాటో, క్యాబేజీ, కాలీఫ్లవర్ పంటలలో ఒక ప్యాకెట్ 0.1 హెక్టారుకు సరిపోతుంది.

3. నేల ద్వారా / భూమిలో చల్లుట ద్వారా: ఈ పద్ధతి పంటను బట్టి, పంట కాలాన్ని బట్టి మారుతూ ఉంటుంది. తక్కువ కాలవ్యవధి పంటలలో 1-1.5 కిలోల జీవన ఎరువును 40-60 కిలోలు బాగా కుళ్ళిన పశువుల ఎరువుతో కలిపి ఒక ఎకరం పొలానికి వాడుకోవచ్చును. ఎక్కువ కాల వ్యవధి ఉన్న పంటలలో 2-3 కిలోల ప్యాకెట్ జీవన ఎరువును 80-120 కిలోల ఎరువుతో కలిపి ఒక ఎకరం పొలంలో వాడుకోవచ్చును. ఈ మిశ్రమాన్ని విత్తుకునే సమయంలో లేదా పంట నాటిన తర్వాత నేలలో వేసి నీటి తడి ఇచ్చుకోవచ్చును లేదా దుక్కిలో వేసుకోవచ్చును లేదా ముందుగా పొలంలో చల్లుకోవచ్చు.

పండ్ల తోటలలో పూనింగ్ చేసిన చెట్ల వేర్ల దగ్గర మట్టిని పొదలుగా చేసి జీవన ఎరువు మరియు కుళ్ళిన ఎరువు మిశ్రమాన్ని వేసుకుని నీటిని పెట్టుకుంటే సరిపోతుంది.

4. డ్రిప్పు పద్ధతిలో : సుమారు 300 మి.లీ. నీటిలో 500 మి.లీ. జీవన ఎరువును తీసుకుని డ్రిప్ ట్యాంక్లో కలిపి మొక్కలు నాటిన వారం రోజులలో డ్రిప్ లైన్ల ద్వారా మొక్కలకు వేసుకోవలెను.

పట్టిక: వివిధ రకాల జీవన ఎరువులను ఉపయోగించే పద్ధతులు

క్ర.సం	జీవన ఎరువులు	పంటలు	ఉపయోగించే పద్ధతులు
1.	రైజోబియం	అన్ని రకముల పప్పు జాతి పంటలు మరియు కొన్ని నూనె జాతి పంటలలో వేసుకోవచ్చు.	విత్తనశుద్ధి, నేలలో వేసుకోవడం
2.	అజోస్పైరిల్లమ్	జొన్న, మొక్కజొన్న, వరి, గోధుమ, తృణ ధాన్యాలు, గడ్డి జాతి మొక్కలు, పత్తి, మిరప, చెఱుకు, అరటి.. పసుపు, ద్రాక్ష మరియు అన్ని రకముల కూరగాయలు మరియు పండ్ల తోటలు	విత్తన శుద్ధి, నారు ముంచడం, నేలలో వేసుకోవడం
3.	అజాటోబాక్టర్	వరి, పత్తి, చెఱుకు, జొన్నలు, మొక్కజొన్న, పూల తోటలు, అన్ని రకముల కూరగాయలు మరియు పండ్ల తోటలలో వేసుకోవచ్చు.	విత్తన శుద్ధి, నారు ముంచడం, నేలలో వేసుకోవడం
4.	ఫాస్ఫరస్ సాల్యూబిలైజింగ్ బ్యాక్టీరియా	అన్ని రకాల పంటలకు	విత్తన శుద్ధి, నారు ముంచడం, నేలలో వేసుకోవడం
5.	మైకోరైజు శిలీంధ్ర జీవన ఎరువులు	అన్ని రకాల పంటలకు	విత్తనశుద్ధి, నేలలో వేసుకోవడం
6.	పొటాషియం విడుదల చేసే బ్యాక్టీరియా	అన్ని రకాల పంటలకు	విత్తనశుద్ధి, నేలలో వేసుకోవడం
7.	జింకును కరిగించేవి	అన్ని రకాల పంటలకు	విత్తనశుద్ధి, నేలలో వేసుకోవడం

క్రిష్కో తెలంగాణ 'అంతర్జాతీయ సహకార సంవత్సరం 2025 మరియు 4వ సహకార మంత్రిత్వశాఖ' దినోత్సవం పురస్కరించుకొని చేపట్టిన వివిధ కార్యక్రమాలు:

క్రిష్ణా భారతి కో ఆపరేటివ్ లిమిటెడ్

రాష్ట్ర మార్కెటింగ్ కార్యాలయం: 5-10-193, హాకా భవన్, 2వ అంతస్తు, పల్లెక్ గార్డెన్ ఎదురుగా, హైదరాబాద్ - 500 004, తెలంగాణ.

వాతావరణ ఆధారిత - వ్యవసాయ సలహాలు

బాస్వరం రసాయనిక ఎరువును విత్తే సమయంలో మాత్రమే వేసుకోవాలి. నూనె గింజల పంటలలో బాస్వరంను సింగల్ సూపర్ ఫాస్ఫేట్ రూపంలో వేసుకోవడం వలన బాస్వరంతో పాటుగా కాల్షియం. మరియు గంధకం పోషకాలు లభ్యంకావడం వలన గింజలో నూనె శాతం మరియు గింజ బరువు పెరిగి అధిక దిగుబడులు పొందవచ్చును.

✓ మినుములు మరియు పెసర పంటలను డిసెంబర్ 10వ తేదీ వరకు నాణ్యమైన విత్తనమును వినియోగించుకొని విత్తుకోగలరు.

వరి

- చలి వాతావరణ పరిస్థితులలో వరి నారుమళ్ళలో జింక్ దాతువు లభ్యతను తగ్గించును. జింక్ లోప లక్షణాలు గమనించినచో జింక్ లోప నివారణకు 2 గ్రా. జింక్ సల్ఫేట్ పోషక ఎరువును లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి పిచికారి చేయాలి.
- యాసంగి వరి నారుమళ్ళను నవంబర్ 15వ తేదీ నుండి డిసెంబర్ 10వ తేదీ మధ్యలో పోసుకోవాలి.
- తెలంగాణా జిల్లాల్లో రాత్రి ఉష్ణోగ్రతలు తక్కువగా నమోదైనట్లైతే వరి నారుమడిలో చలి ప్రభావం తగ్గించినారు ఎదుగుదలకు
  - ✓ పాలిథిన్ ప్లీట్లతో నారుమడిని రాత్రిళ్ళు కప్పి ఉదయం వేళల్లో తీసివేయాలి. ప్రతి రోజు ఉదయం నారుమడి నుండి నీటిని తీసివేయాలి మరియు వెంటనే నీరు పెట్టవలెను. రెండు క్వింటాళ్ళు బాగా చివికిన కోళ్ళు లేదా గొర్రెల ఎరువును 200 చదరపు మీటరు విస్తీర్ణం గల నారుమడికి ఆఖరి దుక్కిలో మరియు కిలో నత్రజని, కిలో భాస్వరం మరియు 1కిలో పొటాషియంలను ఇచ్చే రసాయనిక ఎరువులను విత్తే సమయంలో వేయవలెను.

కంది

- కందిలో శనగపచ్చ పురుగు నివారణకు, ఈ క్రింది సమగ్ర యాజమాన్య పద్ధతులను పాటించాలి. శనగ పచ్చ పురుగు లారావలను తిసుటకు అనుగుణంగా ఎకరాకు 10-15 పక్షి స్థావరాలను ఏర్పరచాలి.
  - ✓ శనగ పచ్చ పురుగుల ఉనికిని గమనించుటకు ఎకరాకు 4 లింగాకర్షక బుట్టలను అమర్చాలి. పురుగు గ్రుడ్లు, తొలిదశ లారావల నివారణకు, 5 శాతం వేపగింజల కషాయాన్ని పిచికారి చేయాలి. ఉద్యతి తక్కువగా ఉన్నప్పుడు 1.5 గ్రా. ఎసిపిట్ లేదా 2 మి. లీ. క్విన్నాల్ పాస్ మందును లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చేయాలి.
- కందిలో ఆకుచుట్టు పురుగు గమనించడమైనది. నివారణకు 1.6 మి. లీ. మెనోక్రోటోఫాస్ లేదా 2 మి. లీ. క్విన్నాల్ పాస్ మందును లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చేయాలి.

వేరుశనగ

- వేరుశనగలో ఆకుముడత పురుగు గమనించడమైనది. నివారణకు 2.5 మి. లీ. క్లోరి పైరిఫాస్ లేదా 1.5 గ్రా. ఎసిఫేట్ మందును లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి పిచికారి చేయాలి.
- వేరుశనగలో టిక్కాలకుమచ్చ తెగులు గమనించడమైనది. నివారణకు 1.0 మి. లీ. టేబ్యుకోనజోల్ లేదా 2 గ్రా. క్లోరోదాలోనిల్ మందును లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి పిచికారి చేయాలి.
- వేరుశనగలో పొగాకు లద్దె పురుగు గమనించడమైనది. నివారణకు,
  - ✓ జులైడ ఆకులు ఏరి పురుగులను నాశనం చేయాలి. ఎకరానికి 10-15 పక్షి స్థావరాలను ఏర్పర్చుకోవాలి. పురుగులు చిన్నవిగా ఉన్నప్పుడు 5 శాతం వేపగింజల కషాయం పిచికారి చేయాలి. ఎదిగిన లారావి నివారణకు 1 మి. లీ. నోవాల్యూరాన్ లేదా 0.2 మి. లీ. ఫ్లాటెండమైడ్ మందును లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చేయాలి.

మిరప

- మిరపలో తామర పురుగులు గమనించడమైనది. నివారణకు, 1.5 గ్రా. అసిపిట్ లేదా 2 మి. లీ. ఫిప్రోనిల్ లేదా 0.3 గ్రా. థయోమిథాక్సం లేదా 1.0 గ్రా. డైఫెన్ థయ్యూరాన్ మందును లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి పిచికారి చేయాలి.
- మిరపలో తెల్ల నల్లి (క్రింది ముడత) గమనించడమైనది. నివారణకు, 0.4 గ్రా. ఎమమేక్సిన్ బెంజోఎట్ లేదా 1.5 గ్రా. డైఫెన్ దయూరాన్ లేదా 1 మి. లీ. సైరోమెసిపెన్ లేదా 0.34 మి. లీ. పెన్ ప్రోపాత్రిన్ మందును లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి పిచికారి చేయాలి.
- మిరపలో కోయినోపౌర కొమ్మకుళ్ళు తెగులు గమనించడమైనది. నివారణకు, 3 గ్రా. పైరా క్లోస్ట్రోలిన్ ఓ మెటిరామ్ మందులను లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి పిచికారి చేయాలి.

టమాట

- టమాట నారుమళ్ళలో నారు కుళ్ళు తెగులు గమనించి నట్లయితే, నివారణకు 3 గ్రా. కాపర్ ఆక్సీ క్లోరైడ్ మందును లీటరు నీటికి కలిపి వారం రోజుల వ్యవధిలో రెండు సార్లు నేల పూర్తిగా తడిచేటట్లు పిచికారి చేయాలి.
- టమాటలో పచ్చదోమ మరియు తామర పురుగులు గమనించడమైనది. నివారణకు, 2.0 మి. లీ. ఫిప్రోనిల్ లేదా 1.5 గ్రా. ఎసిఫేట్ మందును లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి పిచికారి చేయాలి.

వంగ

- వంగలో రసం పీల్చే పురుగుల నివారణకు. 5 మి. లీ. వేపనూనె లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి ప్రధాన పొలంలో పిచికారి చేయాలి.
- వంగలో కొమ్మ మరియు కాయతొలుచు పురుగు నివారణకు ఎకరానికి 10-15 లింగాకర్షక బుట్టలను అమర్చుకోవాలి. తలలను త్రుంచి 10000 పి. పి. యమ్ వేపనూనెను 3 మి. లీ. మందును లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి పిచికారి చేయాలి. పురుగు ఉద్యతి ఎక్కువగా ఉంటే 0.25 మి. లీ. ఫ్లూబెండమైడ్ లేదా 0.4 గ్రా. ఇమామెక్సిన్ బెంజోయేట్ లేదా 0.3 మి. లీ. క్లోరాంట్రినిలిప్రోల్ మందును లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి పిచికారి చేయాలి.

క్రిభోకో ఆంధ్రప్రదేశ్ 'అంతర్జాతీయ సహకార సంవత్సరం 2025 మరియు 4వ సహకార మంత్రిత్వశాఖ' దినోత్సవం పురస్కరించుకొని చేపట్టిన వివిధ కార్యక్రమాలు:

క్రిష్క భారతి కో ఆపరేటివ్ లిమిటెడ్

రాష్ట్ర మార్కెటింగ్ కార్యాలయం: క్రిభోకో భవన్, 54-14/5-17ఎ, ప్లాట్ నెం.13, బ్యారంక్ కాలనీ, భారతి నగర్, రోడ్ నెం.12ఎ, విజయవాడ - 520008. ఎ.పి.

క్రిభ్కో యొక్క నమ్మకమైన వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు సంపన్న వ్యవసాయానికి ఆధారం!

క్రిష్క్ భారతి కో ఆపరేటివ్ లిమిటెడ్

KRISHAK BHARATI COOPERATIVE LIMITED

క్రిభ్కో భవన్, ఎ-10, సెక్టార్-1, నోయిడా - 201301, గౌతమ్ బుద్ధ నగర్ జిల్లా (యు.పి.)
KRIBHCO Bhawan, A-10, Sector-1, NOIDA - 201301, District Gautam Budh Nagar (U.P.)